

RUIM
TE VO
OR LK

ZACHTE ATLAS VINKHUIZEN

September 2023

INHOUD

INLEIDING	03	EEN VOLGENDE STAP VOOR VINKHUIZEN
ZACHTE KAARTEN	05	VINKHUIZEN IN VERHALEN
1	06	ZACHTE ATLAS VINKHUIZEN
	10	ZACHTE KAART VINKHUIZEN
	11	BUURT FIER
	12	ZACHTE KAART BUURT FIER
ANALYSE	13	VINKHUIZEN IN KAARTEN EN CIJFERS
2	15	WONEN IN VINKHUIZEN
	21	WERK EN INKOMEN IN VINKHUIZEN
	24	OPGROEIEN IN VINKHUIZEN
	28	GEZOND LEVEN IN VINKHUIZEN
	32	DUURZAAM LEVEN IN VINKHUIZEN
	37	SAMEN LEVEN IN VINKHUIZEN
	40	VEILIG LEVEN IN VINKHUIZEN
CONCLUSIES	43	BOUWSTENEN VOOR HET VERVOLG
3	44	BREED AAN DE SLAG MET DE OPGAVEN IN VINKHUIZEN
	46	CONCLUSIEKAART
	48	KANSENKAART
	49	COLOFON

INLEIDING

EEN VOLGENDE STAP VOOR VINKHUIZEN

Wijkverbetering en wijkvernieuwing in Vinkhuizen

Vinkhuizen is een ruime, groene wijk in het noordwesten van de stad Groningen. Gebouwd in de jaren '60 en begin jaren '70 is het een wijk met rechte straten, eenvoudige gezinswoningen en appartementen en veel ruimte voor groen. Vanaf het eind van de jaren '90 van de twintigste eeuw heeft wijkvernieuwing plaatsgevonden. Grote delen van de woningvoorraad en het voorzieningshart zijn toen vernieuwd.

Hoewel mensen over het algemeen naar tevredenheid in Vinkhuizen wonen, zijn er ook zorgen. In het Wijkkompas van de gemeente Groningen scoort Vinkhuizen 'beperkt ongunstig'. Met name op indicatoren die te maken hebben met kwaliteit van leven, gezondheid, samen leven en rondkomen scoort de wijk minder dan andere wijken. Belangrijk hierbij is dat inwoners op deze onderwerpen ook aangeven een achteruitgang te ervaren. Voor de gemeente

Groningen is dit aanleiding om de opgaven in Vinkhuizen nader onder de loep te nemen en te kijken of en zo ja op welke manier een wijkvernieuwingsaanpak nodig is.

Anno 2023 gebeurt er in Vinkhuizen veel waar inwoners direct of indirect mee te maken hebben. Naast de aanleg van het warmtenet door WarmteStad en renovatie door verschillende woningcorporaties wordt er gewerkt aan het oplossen van wateroverlast en het groener (en koeler) maken van plekken waar nu nog veel steen en dus veel hitte is. Er werken veel verschillende partijen in de wijk. Er is behoefte aan meer samenhang in hun activiteiten en communicatie. Om deze samenhang in opgaven, visie en projecten te bevorderen maakt het gebiedsteam in Vinkhuizen extra capaciteit vrij voor de wijkontwikkeling. In deze Zachte Atlas noemen we die inzet 'wijkverbetering'.

Over de Zachte Atlas

In de wijkontwikkeling en wijkvernieuwing maakt de gemeente Groningen verschil: elke Groningse wijk heeft eigen kenmerken en opgaven. Voor begonnen wordt met een aanpak is het daarom belangrijk om in beeld te hebben wat *hier* nodig is en wat *hier* al gebeurt. Er is een beter overzicht van opgaven nodig en van 'blinde vlekken' waar nu nog niets of onvoldoende gebeurt. Daarbij geldt dat in Vinkhuizen de fysieke opgaven en projecten grotendeels in beeld zijn, maar dat het Wijkkompas laat zien dat de opgaven in Vinkhuizen juist op sociaal gebied steeds groter worden. Bovendien wil de gemeente graag horen wat de wensen en behoeften zijn van inwoners en gebruikers van de wijk.

Om de vraag te kunnen beantwoorden of en zo ja met welke insteek in Vinkhuizen gewerkt kan worden aan wijkontwikkeling, wijkverbetering of wijkvernieuwing, heeft de gemeente behoefte aan

een integrale analyse. Er is in de laatste jaren veel onderzoek gedaan in de Groninger wijken en ook in Vinkhuizen. Instrumenten zoals het Wijkkompas, de Gronometer, leefbaarheidsonderzoeken en ruimtelijke analyses bieden veel input. Deze veelheid aan analyses is eerder nog niet samengenomen. Bovendien ontbreekt in deze analyses vaak nog het verhaal/perspectief van de bewoners en gebruikers van de wijk.

In deze Zachte Atlas brengen we eerst (hoofdstuk 1) in beeld hoe bewoners en gebruikers van de wijk het wonen, werken en leven in Vinkhuizen beleven. Wat zij belangrijk vinden, welke prioriteiten ze hebben en waarom. Dit doen we voor de wijk als geheel en voor 'Buurt Fier', een buurt waar de gemeente Groningen op korte termijn al aan de slag wil met een buurtaanpak vanwege de vele opgaven die hier spelen.

Vervolgens pluizen we in hoofdstuk 2 een aantal opgaven - van opgroeien tot gezondheid tot duurzaamheid - verder uit op basis van feiten en cijfers. In zeven thematische hoofdstukken brengen we de fysieke en sociale analyses bij elkaar. We sluiten af in hoofdstuk 3 met een aantal conclusies en kernopgaven voor het vervolg.

Gezamenlijk dienen de 'zachte' en 'harde' analyses uit deze Zachte Atlas als onderbouwing voor de toekomstige inzet van de gemeente Groningen en haar partners (zoals WIJ en de woningcorporaties) en de te maken keuzes in de wijkverbetering en eventuele wijkvernieuwing.

In samenwerking met de studenten van WIJS hebben we meer dan honderd mensen gesproken. Zij werden gevraagd de wijk te beschrijven, aan te geven waar ze graag kwamen en waarom en welke opgaven ze nog zagen. Vaak leidden de gesprekken tot uitgebreide verhalen, bijvoorbeeld over de geschiedenis van de wijk. Dit leverde veel nuttige informatie op.

Methode

De Zachte Atlas is het resultaat van kwantitatief en kwalitatief onderzoek. Dat betekent dat we voor de resultaten gebruik hebben gemaakt van verschillende methoden:

- Voor de zachte kaarten (hoofdstuk 1) hebben we verhalen verzameld op verschillende manieren:
 - Wijkwandelingen en -fietstochten met professionals van WIJ, politie, huisartsenzorg en stadsbeheer;
 - Straatgesprekken op twee momenten met inwoners en andere gebruikers van de wijk;
 - Gesprekken met deelnemers aan de ALV van het Wijkoverleg Vinkhuizen op 29 maart 2023 en het bestuur van het Wijkoverleg op 8 maart 2023. Deelnemers konden op de kaart aangeven waar ze in de wijk graag kwamen, waarom en waar het nog beter kan;
 - Gesprekken met professionals en beleidsmedewerkers van de gemeente en WIJ op het gebied van stedenbouw/atelier stadsbouwmeester, ruimtelijke economie, stadsbeheer, participatie, maatschappelijke ontwikkeling, water, wonen, volkshuisvestingsfonds, overlast en zorg;
 - Gesprekken met de woningcorporaties Nijestee, De Huismeesters en Patrimonium.
- Voor de thematische analyse (hoofdstuk 2) hebben we gebruik gemaakt van openbare data en data van de gemeente Groningen. Deze zijn ter controle voorgelegd aan betrokken specialisten bij de gemeente Groningen.

1. ZACHTE KAARTEN

Vinkhuizen in verhalen

“Vinkhuizen is een heel groene wijk, rustig, en in het winkelcentrum vind je alles. Maar ik maak me wel zorgen... Kijken mensen nog wel naar elkaar om?” Zomaar een overdenking van iemand die al jaren in Vinkhuizen woont. Wat is Vinkhuizen voor wijk? Wat maakt Vinkhuizen een fijne wijk om te wonen, wat moet juist beter en waar zijn Vinkhuizers trots op? Wat zijn betekenisvolle plekken? Waar maken mensen zich zorgen om? In deze Zachte Atlas brengen we de verhalen van inwoners, professionals en bezoekers in de wijk in beeld.

De zachte kaarten in dit hoofdstuk vormen het hoofdrecht van deze atlas. Hoewel feitelijke onderbouwing en kwantitatieve analyse (hoofdstuk 2) een onmisbare basis zijn voor het maken van keuzes in de wijkvernieuwing/-verbetering, zeggen ze ons niet alles. Feiten en cijfers kunnen wel wat zeggen over wie er in de wijk woont en wat de kenmerken zijn van die wijk, maar niet over waarom ze

er wonen, tijd doorbrengen en belang aan hechten. Met het in beeld brengen van deze kwalitatieve verhalen krijgt het sociale aspect een gelijkwaardige positie ten opzichte van de kwantitatieve en fysieke analyse. De zachte kaarten geven aan wat belangrijk is, het analysehoofdstuk diept dit vervolgens verder uit.

In de verschillende gesprekken met inwoners, bezoekers en professionals hebben we veel besproken en gehoord. Van grote thema's, zoals het vertrouwen in de overheid, tot concrete ergernissen, zoals bankjes zonder rugleuning. We werken hier enkele rode draden uit. De beelden op pagina 7 en 8 laten verder zien wat we in de gesprekken hebben gehoord.

Een wijk die er nog goed voor staat, maar achteruit dreigt te gaan

In de meeste gesprekken met inwoners somden

“Toen ik hier 25 jaar geleden kwam wonen was dit een elitebuurt, nu kijken mensen me meewarig aan als ik zeg dat ik hier woon.”

mensen de kwaliteiten van Vinkhuizen makkelijk op - groen, ruim, rustig, veel te doen - maar waren er ook zorgen over de ontwikkeling van de wijk. Niet uit negativiteit, maar juist uit betrokkenheid en zorg voor hun leefomgeving. De meeste mensen uitten zich op manieren die vooral lieten zien dat ze veel waarde hechten aan de kwaliteit van de wijk, zowel sociaal als fysiek. Mensen geven aan het belangrijk te vinden goed contact te hebben met buurtgenoten en belang te hechten aan een verzorgde openbare ruimte en woonomgeving. Een inwoner van de buurt ten noorden van de Edelsteenlaan zei het volgende: “Toen ik hier 25 jaar geleden kwam wonen was dit een elitebuurt, nu kijken mensen me meewarig aan als ik zeg dat ik hier woon.” Vergelijkbare opmerkingen kregen we vaker. Dan ging het vooral om:

- studentenoverlast: geluidsoverlast tot laat in de nacht, slecht onderhouden woningen en voortuinen, containers die dagen op straat blijven

staan. Soms zijn er afspraken te maken, maar omdat studenten vaak verhuizen hebben die vaak maar kort effect;

- buurtcontact: mensen ervaren steeds minder samenhang in de buurt, mensen kennen elkaar niet meer en spreken elkaar ook niet graag aan;
- de woningvoorraad: veel inwoners kunnen zo een aantal woningen aanwijzen die wel 'een likje verf' of opknapbeurt kunnen gebruiken om het aanzicht van de straat te verbeteren;
- de openbare ruimte: losliggende tegels en verwilderd groen komen niet veel voor, maar als ze er zijn, worden ze snel gesignaleerd en gezien als teken van achteruitgang. Het nieuwe maaibeeld van de gemeente Groningen, met als doel om de omstandigheden voor insecten te verbeteren, wordt wisselend gewaardeerd. Men kan het vaak goed begrijpen, maar wil wel dat het er 'netjes' uit blijft zien en dat het groen het zicht niet beperkt;
- veiligheid: veel mensen geven aan dat het aantal inbraken lijkt te dalen, maar ervaart toch een gevoel van onveiligheid. Drugsoverlast en verhalen over schiet- en steekpartijen zorgen voor een onveilig gevoel, terwijl mensen vaak aangeven zelf geen onveilige situaties meegeemaakt te hebben.

Een wijk van contrasten

Vinkhuizen is een grote wijk met 11.000 inwoners in ruim 5.000 woningen. Hoewel de wijk stedenbouwkundig een grote eenheid vertoont, mede doordat de woningen bijna volledig in dezelfde periode zijn gebouwd, verschillen de buurten onderling sterk van karakter. Ook binnen buurten kom je soms met het omgaan van een hoek voor je gevoel in een heel andere leefomgeving terecht. Dit komt door verschillen in de bevolkingssamenstelling en sociale

problematiek, doordat corporatiebezit verkocht en deels particulier verhuurd is en door de wijkvernieuwing van eind jaren '90. Inwoners maakten regelmatig opmerkingen over straten waar ze 's avonds wel en niet alleen zouden willen fietsen en waar ze het 'mooier' of 'slechter' vinden. Een goed voorbeeld van deze tegenstelling is te zien in de Boraxstraat: in het westelijk deel zijn de rijen hier tijdens de vorige ronde wijkvernieuwing doorbroken waardoor er twee-onder-een-kapwoningen zijn ontstaan met een ruime uitstraling. Dit in tegenstelling tot de oostkant van de Boraxstraat (dat voor de komende jaren op de rol staat voor sloop-nieuwbouw) waar de rijen niet doorbroken zijn.

Groen

Door alle gesprekken heen werd 'groen' het meest genoemd als kenmerk van Vinkhuizen. Daarbij ging het enerzijds om het groen in de wijk, denk aan de wandelstraten in de Jadestraat en de parken, maar vaak ook vooral om het groen om de wijk heen. Het Westpark, de volkstuinten en het Roege Bos worden als grote kwaliteit gezien. Het groen zorgt voor de mogelijkheid om te bewegen, te ontspannen en verkoeling op te zoeken. Maar er zijn wel aandachtspunten. De bevolking van Vinkhuizen vergrijsst en heeft relatief vaak last van gezondheidsproblemen. Juist voor hen is het groen soms onvoldoende toegankelijk. Zo is de toegang tot het Roege Bos niet toegankelijk voor mensen met een rollator of rolstoel, zitten ouderen heel graag in het Diamantpark maar kunnen ze op de bankjes zonder rugleuning niet goed zitten en is het Kornalijnpark een prachtig park, dat veel verkoeling biedt, maar is er bijna geen gelegenheid om te zitten of verblijven. Vaak deden mensen de suggestie om in de parken meer prullenbakken en watertappunten te installeren.

Rust en overlast

Het woord 'rustig' kwam na 'groen' het meest voorbij in de straatgesprekken. Tegelijkertijd werd er, met name in het noorden van Vinkhuizen, veel gesproken over overlast. Duidelijk is dat mensen Vinkhuizen als wijk erg rustig vinden en dat ook een belangrijk kenmerk van een wijk vinden, maar dat ze bepaalde straten of buurtjes 'slecht' vinden vanwege de overlast. Er zijn in bepaalde straten regelmatig incidenten: burenruzies, meldingen van studentenoverlast en geluidsoverlast van verkeer of feesten en festivals bij Paradigm, ten zuiden van Vinkhuizen. Dit doet niet af aan het feit dat 'rust' een veelgenoemde kwaliteit is van Vinkhuizen, maar geeft wel aan dat het voor Vinkhuizers flink impact heeft op hun wooncomfort als die rust verstoord wordt.

Een wijk om in te spelen

In Vinkhuizen is veel te doen voor kinderen. In bijna elke straat en elk hofje is een speeltuin te vinden. Inwoners waarderen dit. Het vernieuwen van de speeltoestellen komt vaak terug als onderwerp. Inwoners van de Jadestraat willen graag natuurlijker speelaanleidingen die ook geschikt zijn voor oudere kinderen, inwoners van de Radiumstraat vragen zich af of hun speeltoestellen nog terugkomen en overall in de wijk spraken we mensen die wisten dat elders in de wijk de speeltoestellen vervangen waren, maar bij hen in de straat nog niet. In de straatgesprekken gaven ouders en jongeren daarnaast vaak aan dat er vooral veel te doen is voor jongere kinderen, maar dat er voor oudere kinderen en jongeren meer voorzieningen mogen komen. Het skatepark in het Diamantpark wordt gemist en verschillende mensen signaleren dat er te weinig en te kleine voetbalvelden zijn om echt met plezier een balletje te trappen (zeker voor wie niet de middelen heeft om betaald

“Ja, de gemeente... Ene oor in andere oor uit. Ze doen het toch op hun manier!”

te voetballen bij een van de voetbalclubs).

Sociale initiatieven

Uit leefbaarheidsonderzoeken en het wijkkompas blijkt dat inwoners van Vinkhuizen zich relatief weinig betrokken bij en verantwoordelijk voor de wijk voelen. In de gesprekken in de wijk zien we tegelijkertijd dat er een aantal sociale initiatiefnemers en vrijwilligers is met een heel belangrijke rol in de wijk. Denk aan de initiatiefnemers van de Kiosk in het Diamantpark, de verschillende initiatieven in Magma zoals Vrouwkracht Gea's weggeefwinkel, en Mutual Aid in Backbone050. Emiel knapt hier fietsen op en geeft die gratis weg aan mensen die geen fiets kunnen betalen en geeft ook cursussen fiets repareren en fietsen. Veel bewoners uit Vinkhuizen worden zo aan de fiets en het fietsen geholpen.

Winkelcentrum als hart van de wijk

Tijdens de wijkvernieuwing van eind jaren '90 en

begin jaren '00 is het winkelcentrum flink opgeknapt. Met het uitgebreide winkelaanbod vervult het winkelcentrum een belangrijke rol voor Vinkhuizers, maar ook voor mensen uit andere wijken die graag gebruikmaken van de voorzieningen in Vinkhuizen. Verschillende inwoners geven aan het winkelcentrum als een van de belangrijkste kwaliteiten van de wijk te zien. Een plek om te winkelen, maar ook om even tussen de mensen te zitten, buurtgenoten te ontmoeten of een ijsje te halen bij de tijdelijke ijskraam. Ze noemen daarbij vaak wel dat de buitenruimte groener en mooier gemaakt mag worden, met meer plekken om te zitten.

Verkeersveiligheid

Veel mensen klagen over onveilige verkeerssituaties. Met name de Diamantlaan en Siersteenlaan zorgen voor ergernis bij voetgangers en fietsers. Omdat auto's hier ongehinderd rechtdoor kunnen rijden, wordt er vaak te hard gereden. De fietspa-

den zijn smal en oversteekpunten voelen niet veilig. Vooral oudere mensen en mensen met jongere kinderen geven aan regelmatig om te fietsen om niet over deze drukke wegen te hoeven fietsen.

Communicatie en informatie

Er gebeurt veel in Vinkhuizen. Door vergroeningsmaatregelen, verduurzaming en de aanleg van het warmtenet liggen straten en stoepen regelmatig open en staan er hier en daar woningblokken in de steigers. Mensen voelen zich niet altijd goed geïnformeerd. “Hoe hoog worden die woningen aan de Boraxstraat eigenlijk? Wat doet dat met mijn uitzicht?”, “Dan ligt de straat open voor het warmtenet en beginnen ze al met de volgende straat voordat de eerste straat af is. Waarom is dat?” of zelfs “Ja, de gemeente... Ene oor in andere oor uit. Ze doen het toch op hun manier!” Er is behoefte aan meer informatie en communicatie vanuit de gemeente.

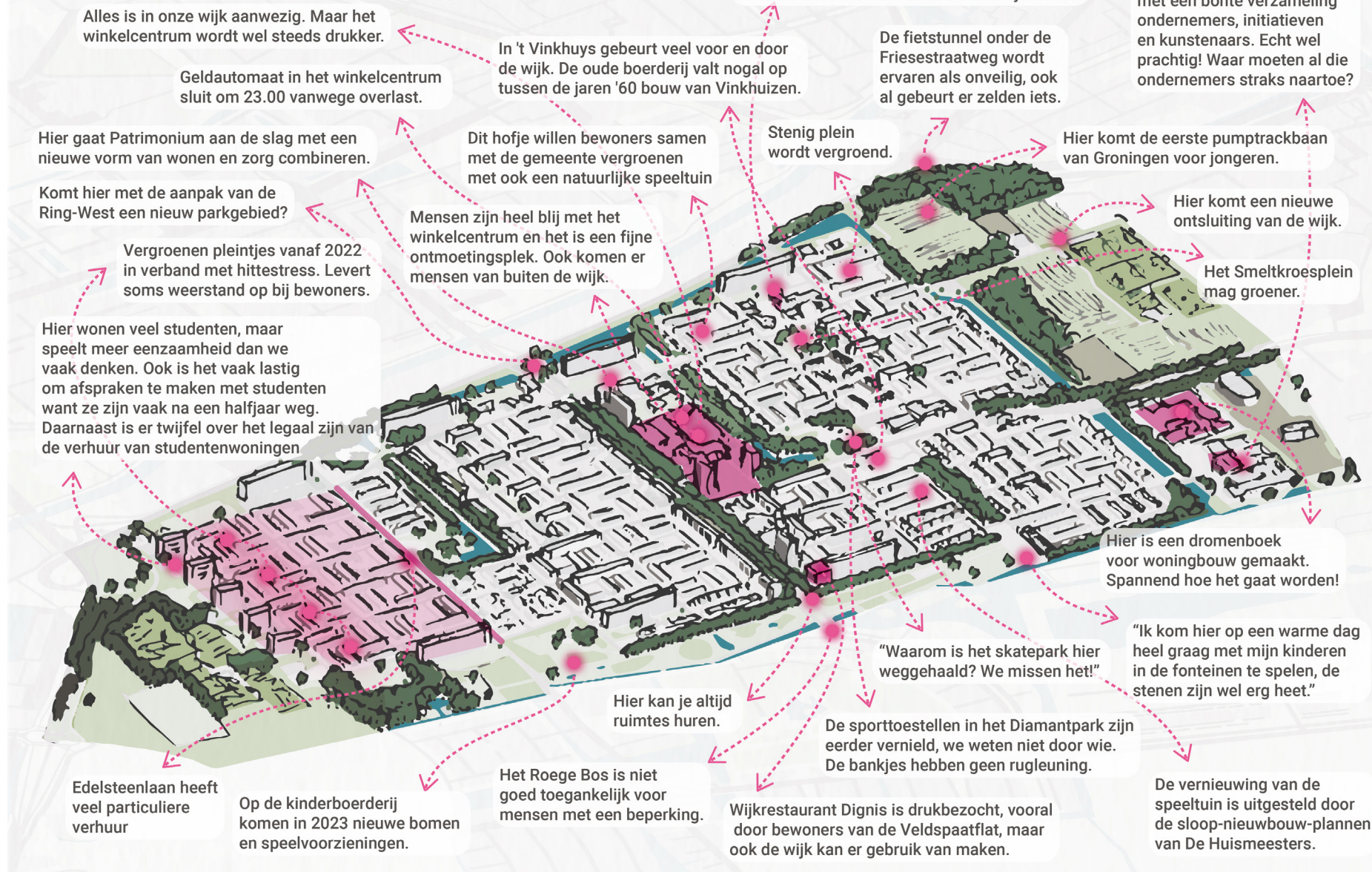
ALGEMEEN BEELD VAN VINKHUIZEN

Opmerkingen uit en over de wijk

ZACHTE KAART VINKHUIZEN

Kwaliteiten en knelpunten in kaart gebracht

BUURT FIER

De gemeente start de wijkverbetering met een 'kleintje wijkverbetering' in Vinkhuizen-Noordoost. In de wijkvernieuwing van de jaren '90 werd deze buurt 'Buurt 4' genoemd, een titel die sommige inwoners nog herkennen en die in 2023 is omgedoopt naar 'Buurt Fier'. Het gespikkelde woningbezit van Nijestee en particuliere woningeigenaren, de verduurzamingsopgave, versteende tuinen en leefomgeving en de aanleg van het Warmtenet om de buurt heen vormden de aanleiding om met voorrang in deze buurt aan de slag te gaan. Uit de gesprekken met inwoners en professionals leerden we het volgende over deze buurt:

- De wijkvernieuwing van de jaren '90/'00 heeft deze buurt veel opgeleverd aan ruimtelijke kwaliteit.
- In deze buurt was tijdens vorige ronde wijkvernieuwing veel saamhorigheid en organisatie. Inwoners die toen al in deze buurt woonden, missen die saamhorigheid.
- Het gespikkelde woningbezit is niet alleen complex in het kader van verduurzaming, maar zorgt ook voor lossere sociale verbanden, zeker daar waar koopwoningen (tijdelijk) particulier verhuurd worden.
- De leefomgeving mag vergroend worden, maar het komt wel precies wat voor groen. Plannen voor vergroening worden door inwoners kritisch ontvangen. Ze vinden het belangrijk dat het netjes blijft en goed onderhouden wordt. Inwoners vinden het daarbij belangrijk dat ook voorzieningen als bankjes, prullenbakken en

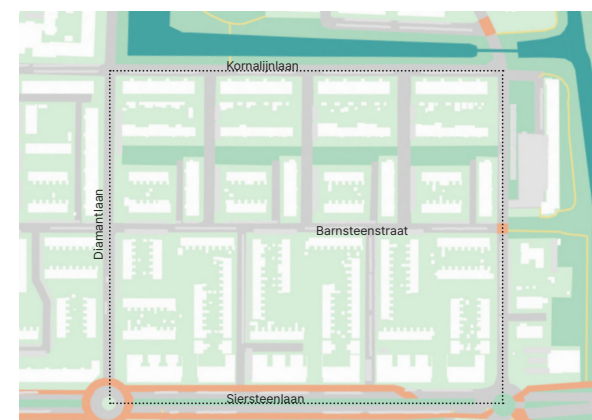

- speeltoestellen een upgrade krijgen.
- De entree naar het winkelcentrum is vanaf buurt Fier door de drukke Siersteenlaan niet erg toegankelijk.
- Overlast en sociale onrust spelen een vervelende rol in sommige delen van de buurt. Een voorbeeld dat vaak genoemd werd zijn de vuren met oud en nieuw, waar regelmatig niet alleen brandhout maar ook eigendom van buurtgenoten in opgestookt wordt.
- Veel tuinen zijn versteend. Dit is omdat een deel van de bewoners veel belang hecht aan een nette en onderhoudsvriendelijke woonomgeving. Bij de inrichting van het openbaar groen mag meer aandacht zijn voor goed onderhoud en een nette uitstraling.

Uitsnede Buurt Fier

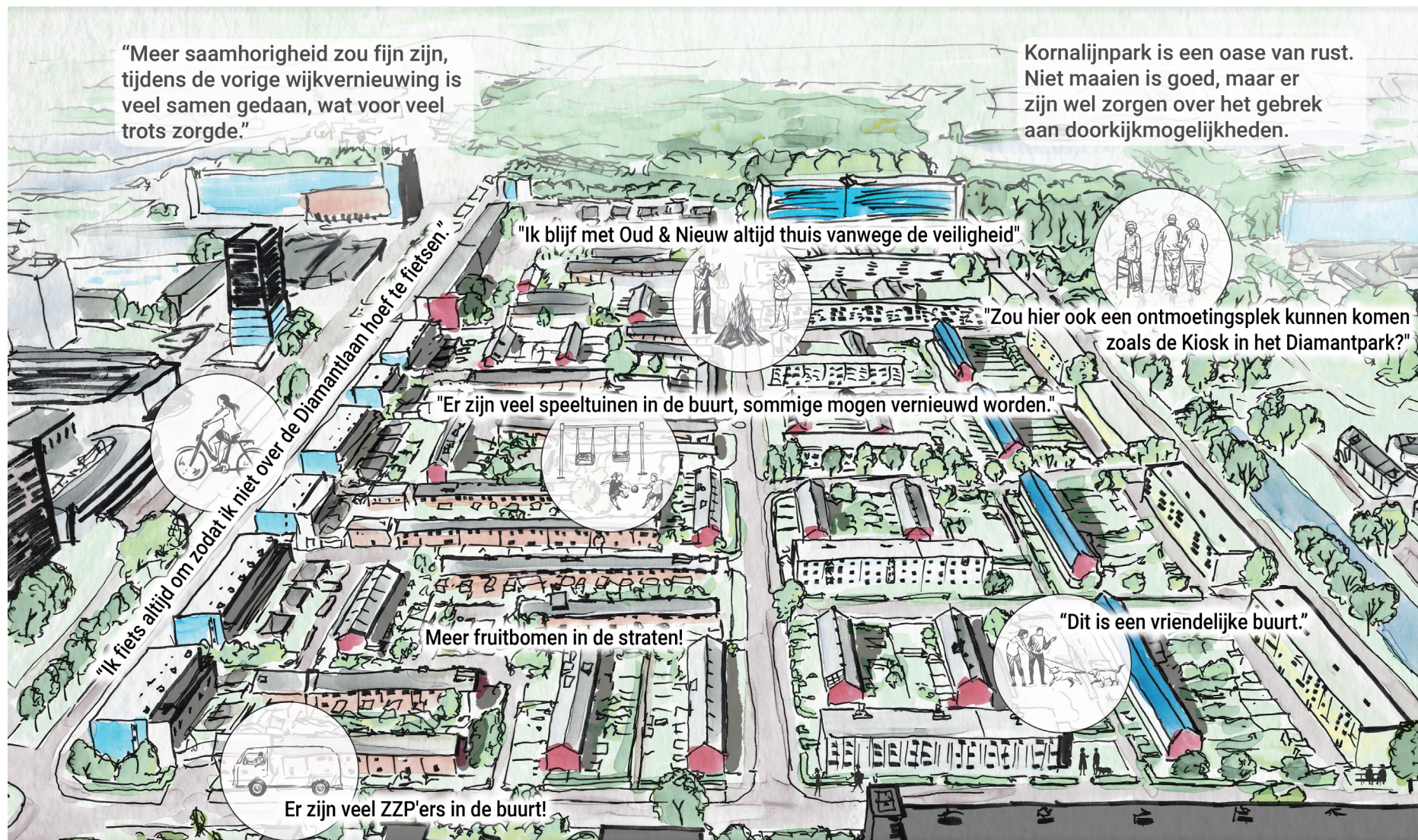

Foto links: verouderde speeltuin Radiumstraat
Foto rechts: restanten van vuurwerk en brandstapels op straat

DE ZACHTE KAART VAN BUURT FIER

Kwaliteiten en knelpunten in kaart gebracht

2. ANALYSE

Vinkhuizen in kaarten en cijfers

In dit hoofdstuk schetsen we voor zeven thema's - wonen, opgroeien, gezond leven, duurzaamheid, samen leven, werk en inkomen en veilig leven en - de belangrijkste stand van zaken en ontwikkelingen. Op basis van onderzoeken, data en kaartmateriaal benoemen we de opgaven en brengen die in verband met de input van inwoners en professionals in het kader van de zachte kaarten.

Elk thema is opgebouwd uit een pagina met tekst, een of meerdere themakaarten, foto's en een pagina met diagrammen. In de teksten verwijzen we steeds tussen haakjes naar de diagrammen of themakaarten.

2.1 WONEN IN VINKHUIZEN

De wijk Vinkhuizen

Vinkhuizen is een grote woonwijk aan de noord-westkant van Groningen. Er wonen ongeveer 11.000 mensen met allerlei achtergronden in de wijk, in ongeveer 5.000 woningen. Vinkhuizen is gebouwd aan het eind van de jaren zestig (tussen 1967 en 1971) in een tijd waarin veel behoefte was aan goedkope gezinswoningen, de tweede naoorlogse woningbouw golf. Het is de meest vergaande standaardisatie en rationalisatie van de bouwpraktijk die de stad gekend heeft met een woningbouwprogramma gericht op kwantiteit en efficiënte woningbouwproductie. Het uiterlijk van Vinkhuizen wordt vooral bepaald door rechte straten met rijtjeshuizen en veel appartementen in portiek- en galerijflats. Midden in de wijk, langs de Siersteenlaan, vinden we het vernieuwde winkelcentrum, onderwijs- en ouderenvoorzieningen. Dit maakt dat Vinkhuizen niet alleen interessant is voor haar inwoners, maar ook veel bezoekers en gebruikers heeft uit andere wijken. De uitstraling van de woningen, tuinen en erfafscheidingen is over het algemeen goed in Vinkhuizen Zuid en laat te wensen over op sommige plekken in Vinkhuizen Noord. Met name in de koopwoningen en particuliere verhuur.

Ruim zestig procent van de woningvoorraad bestaat uit sociale huurwoningen. Dat is veel vergeleken met het gemiddelde in Groningen. Daarnaast is er een groeiend aandeel particuliere huurwoningen (met vooral veel studenten) en een deel - veelal goedkope - koopwoningen (figuur 6).

Hoewel de wijk er in verschillende onderzoeken niet (alleen maar) ongunstig uitspringt, is een duidelijke neerwaartse trend zichtbaar in de leefbaarheid, sociale kwaliteit en ervaren veiligheid. Professionals zien de sociale problematiek, op straat en achter de voordeur, groeien (Wijkkompas Groningen 2023).

Vinkhuizen ligt enigszins geïsoleerd van de rest van de stad. Aan de noord- en westkant zorgen het Westpark, het Roege Bos en de volkstuinten voor een groene rand om de wijk heen. De wijk wordt aan de zuidkant afgesneden door het industrieterrein Hoendiep en de spoorlijn en aan de oostkant door de ring. Hoewel het centrum op 10 minuten fietsen ligt, voelt de afstand daardoor groter. De positie van Vinkhuizen in de stad verandert echter. Met grote ontwikkelingen zoals de Suikerzijde, de uitbreiding van De Held en de aanpak van de Ring West ontstaan kansen om Vinkhuizen beter te verbinden aan andere wijken en onderdeel te maken van het stedelijk weefsel en van stadsdeel West.

Er wordt anno 2023 niet voor het eerst nagedacht over de toekomst van Vinkhuizen. Eind jaren '90 is er met de wijkvernieuwing Vinkhuizen een grote transformatie in gang gezet. Veel goedkope huurwoningen zijn gesloopt, verkocht of vervangen door koopwoningen, met name in het zuidelijke deel van de wijk. Veel wijkvoorzieningen zijn gerenoveerd en opgeknapt. Het aandeel koopwoningen en appartementen is gestegen (themakaart eigendom).

Woningvoorraad

Het grootste deel van de woningen is gebouwd tussen 1960 en 1975 (themakaart bouwjaar). Sinds de wijkvernieuwing zijn er door sloop en nieuwbouw deels nieuwe woningen bij gekomen. 61% van de woningen is corporatiebezit, 17% is particuliere huur en 22% van de woningen heeft een eigenaar-bewoner (figuur 6). De meeste woningen (57%) zijn appartementen, 36% is een rijtjeshuis en dan zijn er nog kleine aantallen studio's en kamers en twee-onder-een-kapwoningen (figuur 7). Het grote aandeel appartementen is voor degene die door Vinkhuizen fietst of wandelt niet meteen te herkennen: het straatbeeld wordt vooral bepaald door eengezinswoningen. Door een aantal grote flatgebouwen is het aantal appartementen hoger dan op het eerste gezicht lijkt. De WOZ-waarde ligt met een gemiddelde van €232.800 onder het Gronings gemiddelde van €296.700 (figuur 8). Sinds de wijkvernieuwing zijn grote delen van de woningvoorraad verder verduurzaamd door de corporaties. In de nieuwbouw gerealiseerd tijdens de vorige wijkvernieuwing is ook een deel wat duurdere koopwoningen gerealiseerd.

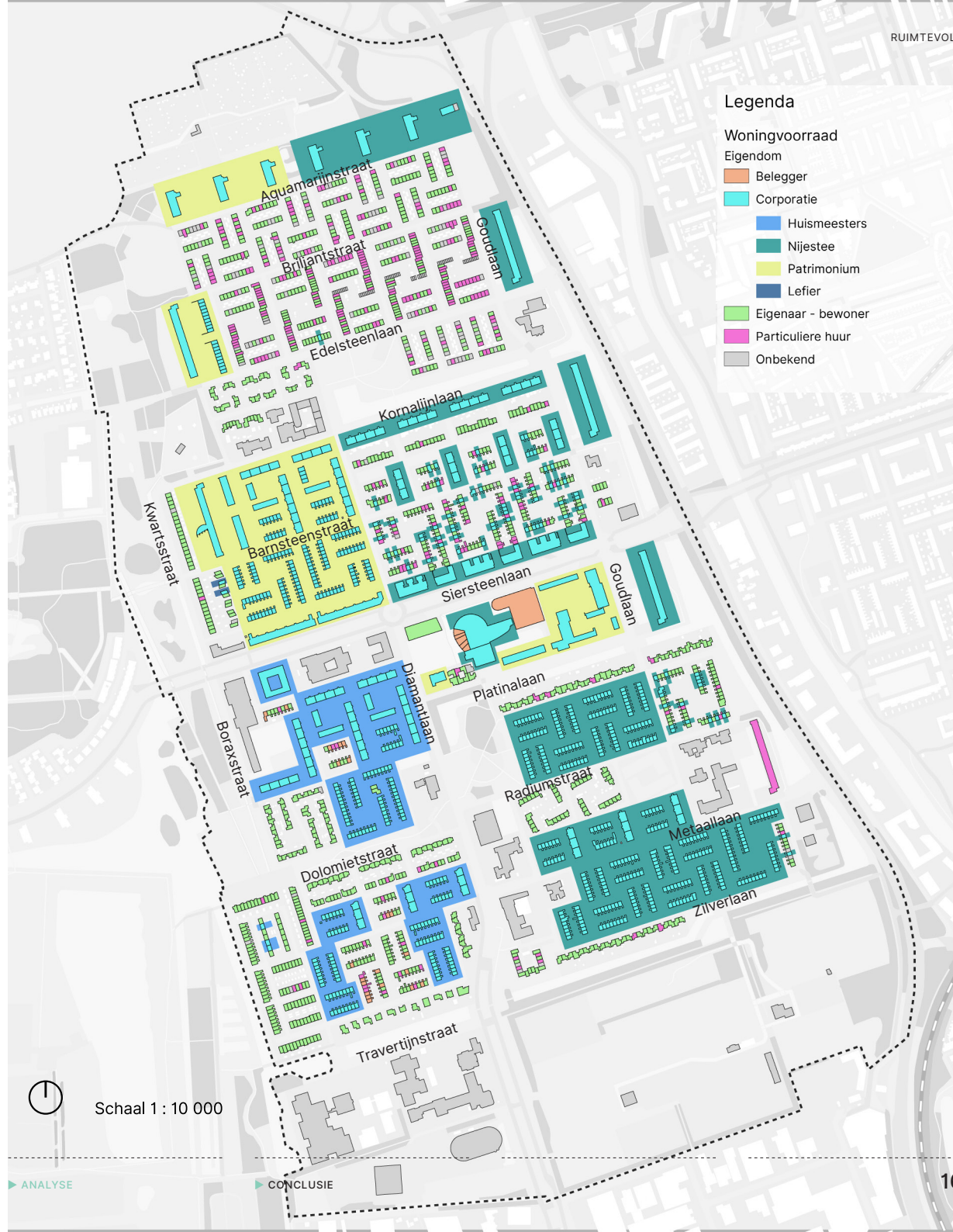
Voor de komende jaren staat er een aantal verduurzamings-, herontwikkelings- en (sloop-)nieuwbouwplannen op de rol. Met name de corporaties gaan flink aan de slag in de Boraxstraat, de omgeving van het winkelcentrum, Buurt Fier en ook op de Travertijnlocatie gaat veel gebeuren (themakaart eigendom).

THEMAKAART EIGENDOM

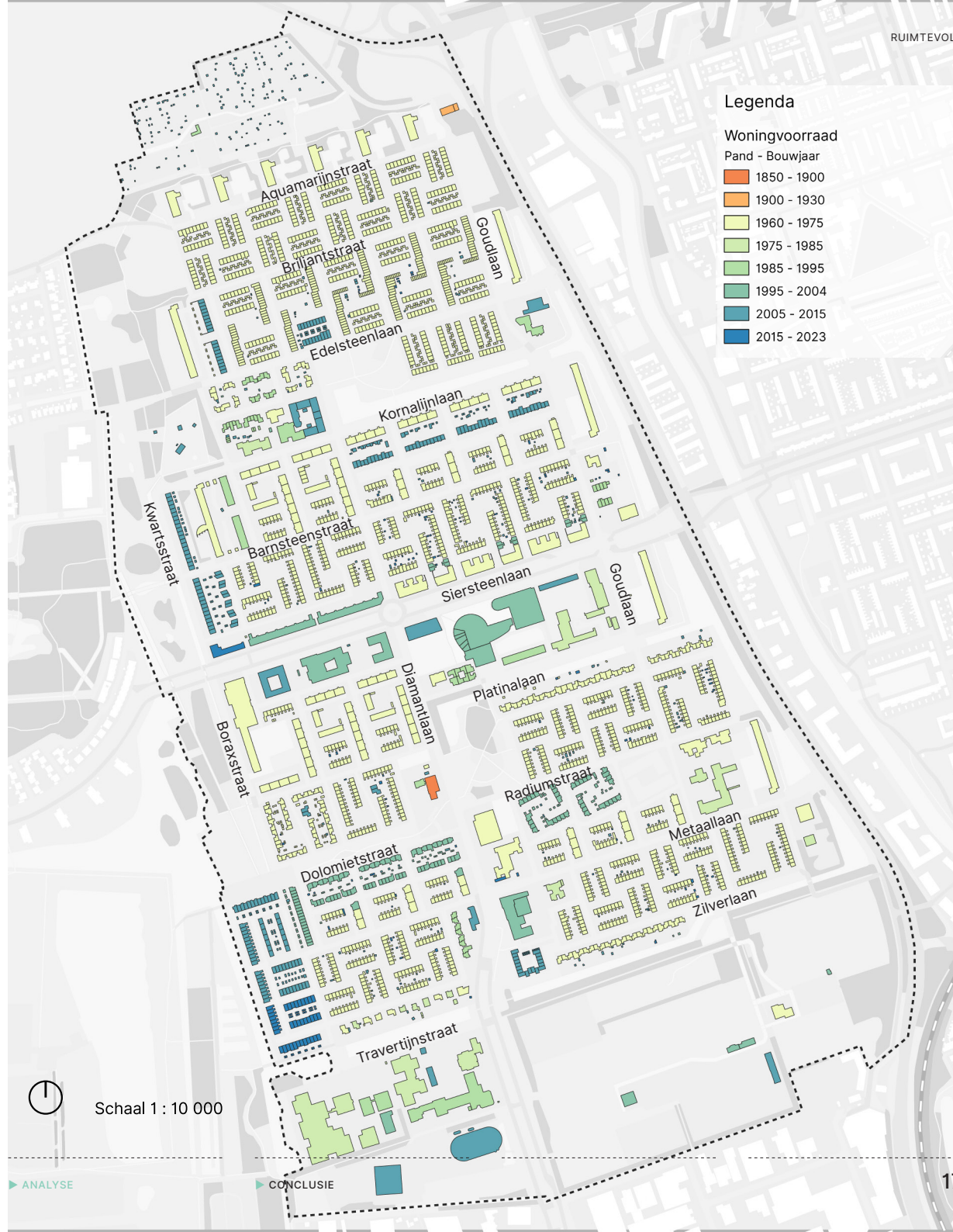
Inwoners

In 2022 had Vinkhuizen 11.120 inwoners (figuur 1). Hiervan is het grootste deel ongehuwd (57%) (figuur 4). Het grootste deel van de inwoners (24%) is tussen de 25 en 44 jaar. De leeftijdsgroepen 15-24 (22,2%), 45-65 (21%) en 65+ (20%) zijn niet veel kleiner (figuur 2). Dit is een erg gelijkmatige verdeling over leeftijdsgroepen. Het Wijkkompas (2023) laat echter zien dat er in Vinkhuizen relatief veel ouderen wonen vergeleken met de andere Groningse wijken. Daarnaast wonen er veel mensen met een niet-westerse achtergrond, eenouder- en eenpersoonshuishoudens ouder dan 65 jaar (figuur 3 en 5).

Bronvermelding datasets:
Gemeente Groningen

THEMAKAART BOUWJAAR

Bronvermelding datasets:

Bouwjaar PDOK

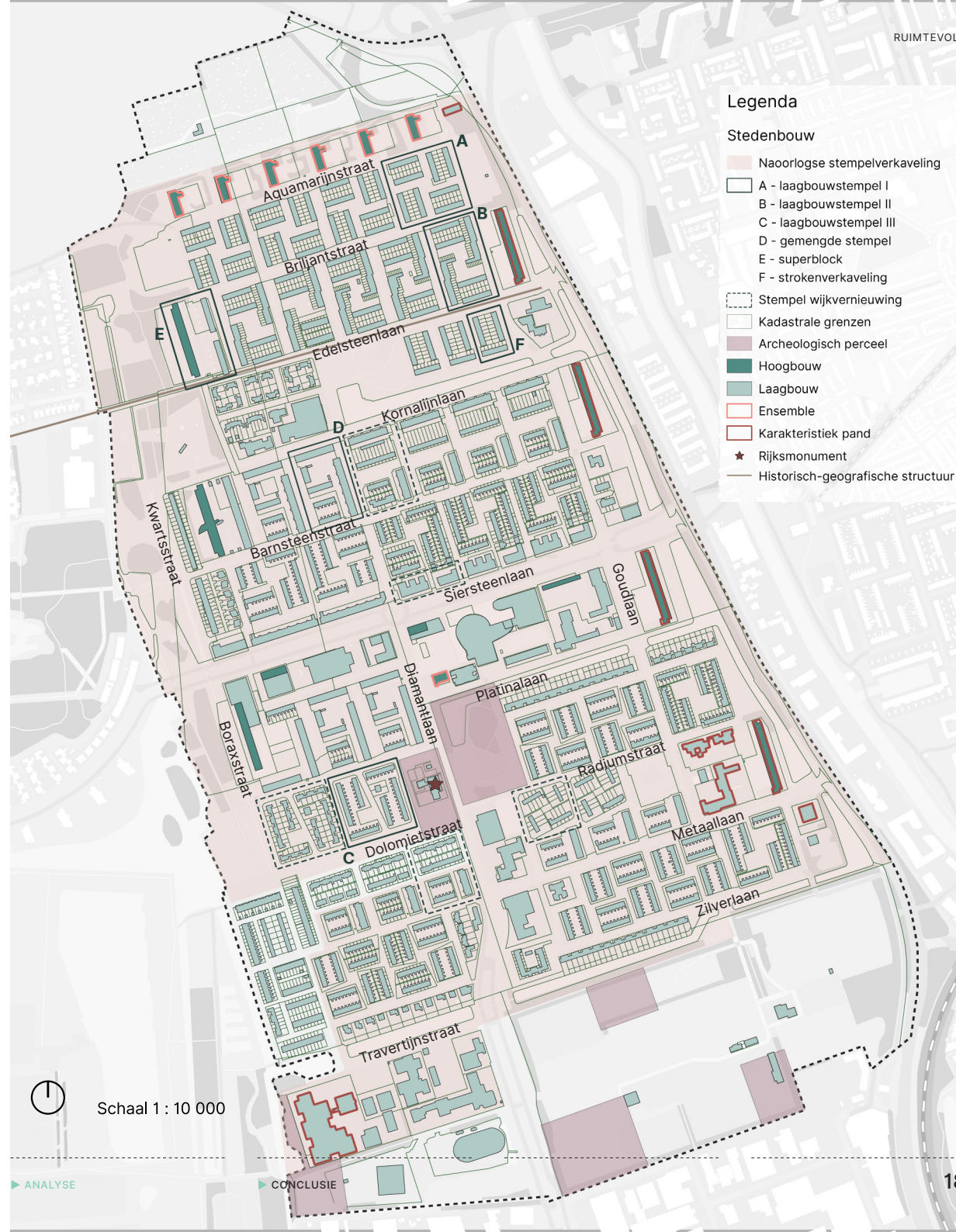
Projecten Projectenkaart Vinkhuizen Gemeente Groningen

THEMAKAART

STEDENBOUW

Vinkhuizen is een typische naoorlogse uitbreidingswijk. De moderne stedenbouw van de jaren zestig wordt het best gekarakteriseerd door de zes flats aan de Aquamarijnstraat in het noorden van de wijk, en de Diamantflat in het midden, als ankerpunt van het winkelcentrum. Ook de langgerekte flats aan de Goudlaan zijn een belangrijk herkenningspunt voor de wijk binnen de stad. Daarnaast is de tijdgeest goed herkenbaar in de stempelstructuur die over de gehele wijk in vier verschillende varianten voorkomt, in combinatie met een aantal superblocs en wat strokenverkeveling. In de vorige wijkvernieuwing zijn een aantal van deze stempels al verdicht, wat voor een mooie variatie in woningtypologieën en een slimme stap in het mobiliteitsnetwerk ten gunste van de voetganger heeft gezorgd. In zijn originele opzet was de auto immers de belangrijkste nieuwkomer in het stedelijk weefsel en het moderne vervoermiddel werd veel ruimte geboden, wat de hoofdstraten nog steeds kenmerkt. Het laatste kenmerk van de naoorlogse wijk is niet uitgelicht in deze kaart, maar komt in de volgende hoofdstukken zeker terug; de uitgebreide groen-blauwstructuur die om en door de wijk ligt. Daarnaast bezit Vinkhuizen nog een aantal elementen die een langere historie kennen. De Edelsteenlaan is onderdeel van een oude invalsroute: de Leegeweg. En rijksmonument boerderij 't Vinkhuys, dat nu functioneert als MFC.

Bronvermelding datasets:
Gemeente Groningen

Deze foto's geven een inzicht in de stedenbouwkundige structuur van de wijk, die van origine al een mooie variatie had in typologieën (rijwoningen, lage en hoge flats) en ondertussen ook nieuwere bebouwing kent. Ook het fijnmazige mobiliteitsnetwerk dat tussen de stempels door ligt is afwisselend met veel aandacht voor groen.

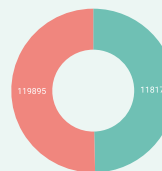
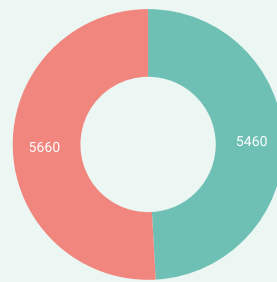
THEMACIJFERS WONEN

Bronvermelding datasets:
Gronometer (www.groningen.nl)
buurtmonitor.nl

Aantal inwoners
OIS Groningen 2022

1

- Man
- Vrouw

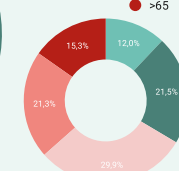
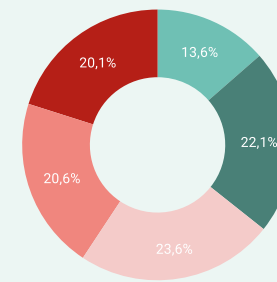
Vinkhuizen

Groningen

Leeftijdsverdeling
OIS Groningen 2022

2

- 0-14
- 15-24
- 25-44
- 45-64
- >65

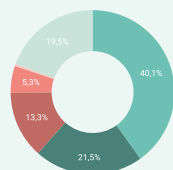
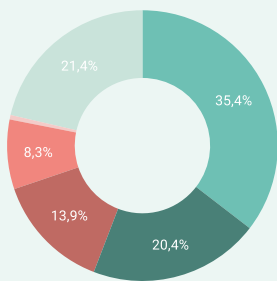
Vinkhuizen

Groningen

Typen huishoudens
CBS 2023

3

- eenpersoonshuishouden
- samenwonend
- samenwonend met kind(eren)
- eenoudergezin
- overige huishoudens
- alleenstaanden in een gezamenlijke woning

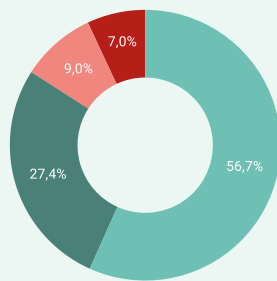
Vinkhuizen

Groningen

Burgerlijke status
OIS Groningen 2022

4

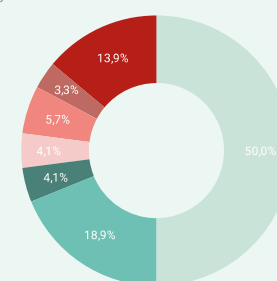
- Ongehuwd
- Gehuwd
- Gescheiden
- Verweduwd

Land van herkomst
OIS Groningen 2022

5

- Nederland
- Westers
- Marokko
- Antillen
- Suriname
- Turkije
- Overig

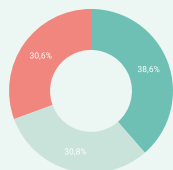
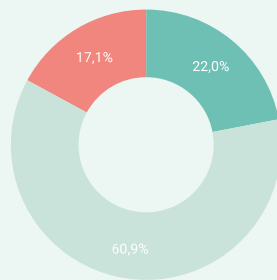

Niet Westers

Eigendom
CBS 2023

6

- woningen eigenaar-bewoner
- woningen in corporatief bezit
- woningen, overig incl. onbekend

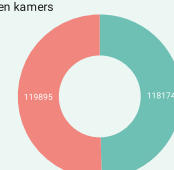
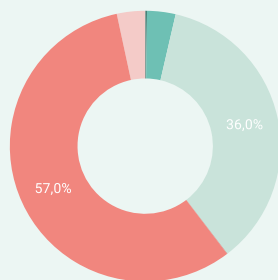
Vinkhuizen

Groningen

Typen woonruimten
CBS 2023

7

- vrijstaande woning
- twee onder een kap of geschakeld
- rijtjeshuis
- boven- of benedenwoning
- appartementen
- studio's en kamers

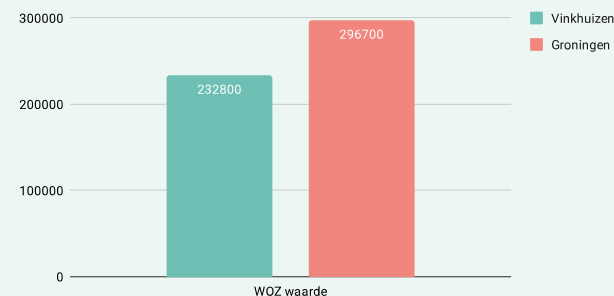

Vinkhuizen

Groningen

WOZ Waarde
CBS 2023

8

2.2 WERK EN INKOMEN IN VINKHUIZEN

In Vinkhuizen wonen relatief veel mensen zonder werk of met een laag inkomen. Het aantal banen en bedrijfsvestigingen neemt wel toe.

Werkgevers en werkgelegenheid

De zorgvoorzieningen, de scholen en het winkelcentrum in het hart van de wijk zijn werkgevers van formaat. Daarbuiten zijn er in Vinkhuizen weinig werkgevers te vinden, maar verspreid door de wijk zijn er veel zelfstandig ondernemers in de cultuur, detailhandel, dienstverlening, welzijn en zorg, horeca en vervoer (themakaart werk en inkomen). Er zijn enkele clusters van werkgelegenheid zichtbaar in de wijk (zie themakaart werk en inkomen), met name op het gebied van zorg en onderwijs. In de flats, vooral die aan de Aquamarijnstraat, zitten veel eenpitters. Het aantal banen in Vinkhuizen is sinds het begin van de 21e eeuw gestegen van ruim 1.100 naar ruim 2.000 (figuur 11). Het aantal bedrijfsvestigingen is sinds 2003 meer dan verviervoudigd van 137 naar 614 (figuur 10). Magma fungeert als springplank naar werk.

Inkomen en opleidingsniveau

De sociaaleconomische status van de inwoners van Vinkhuizen is lager dan gemiddeld in de gemeente (Wijkkompas 2023). Dit heeft er onder andere mee te maken dat er veel inwoners laagopgeleid zijn (29%). 11% van de inwoners is student. 20% (1.200 van de 5.959) huishoudens is een minimahuishouden (figuur 14). Sociaal werk signaleert dat als mensen de sociale ladder beklimmen, bijvoorbeeld door meer geld te verdienen of een hogere opleiding af

te ronden, ze vaak naar een andere wijk verhuizen.

Uitkeringsgerechtigden

In Vinkhuizen zijn 657 uitkeringsgerechtigden (stand van zaken juli 2023) (figuur 15). De meeste van hen ontvangen 5 tot 10 jaar een uitkering (figuur 15). Ongeveer de helft van hen is 50-64 jaar (figuur 16). Directie Werk en Participatie van de gemeente Groningen maakt gebruik van de ontwikkeladder om individuele ontwikkeling van inwoners zichtbaar te maken (figuur 9). Hierin wordt primair ingezet op het activeren van de uitkeringsgerechtigde, waarbij iemand ook een trede kan stijgen als diegene nog geen betaald werk doet, maar bijvoorbeeld wel vrijwilligerswerk in de wijk. De treden van de ontwikkeladder zijn als volgt ingedeeld:

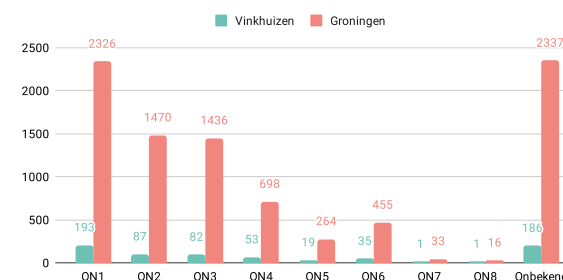
1. Nog niet actief
2. Sporadisch actief (reactief, wanneer gevraagd)
3. Structureel (proactief, vanuit eigen behoefte)
4. Leren & ervaren
5. Bemiddelbaar (kan werk accepteren)
6. Parttime werken (met ondersteuning)
7. Werken met ondersteuning
8. Werken zonder ondersteuning

Een groot deel van de mensen met een uitkering is nog niet actief of nog onbekend. De gemeente werkt er de komende jaren aan om iedereen te bereiken.

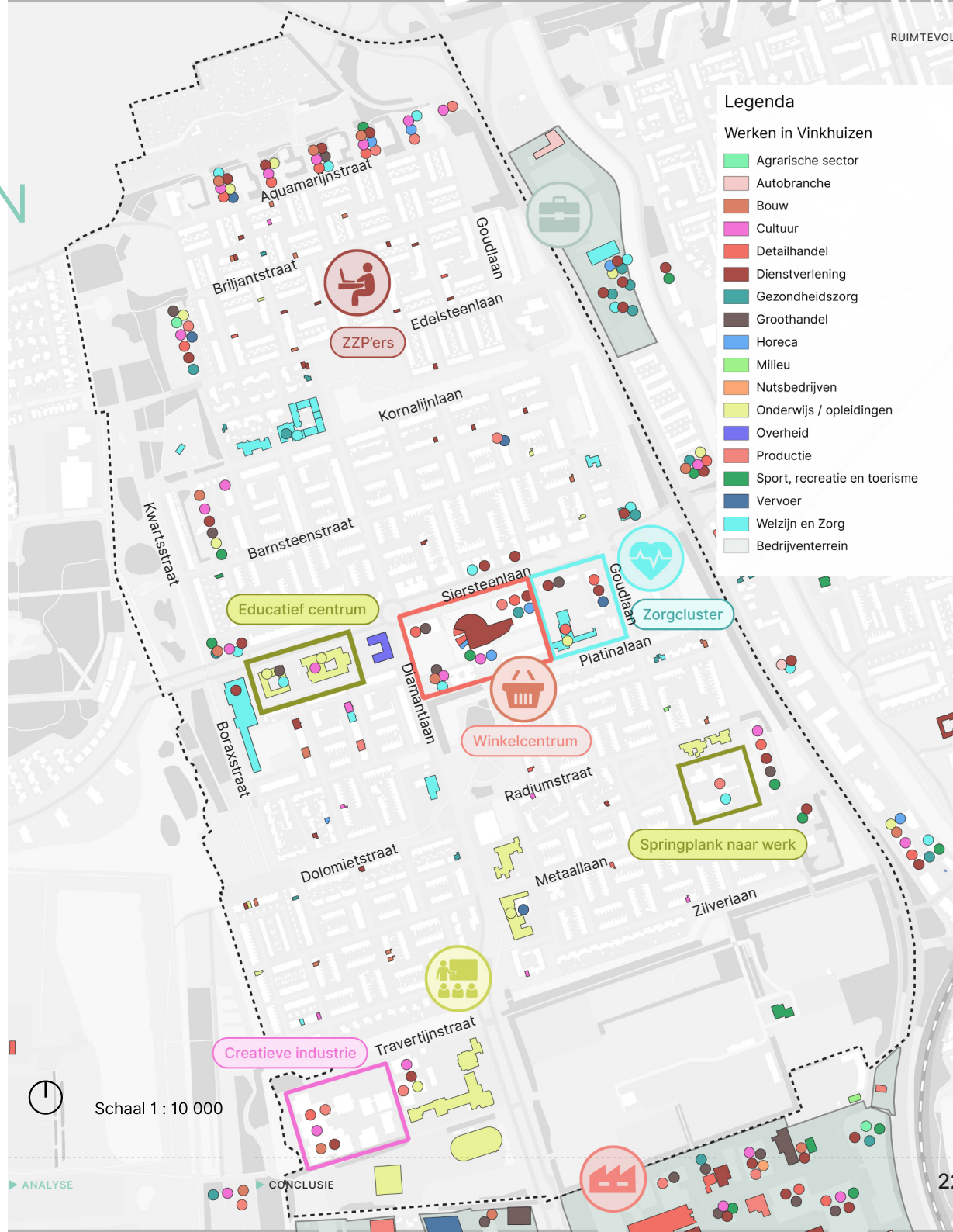
9

Huidig ontwikkelniveau uitkeringsgerechtigden

Dashboard Cognos (2023)

THEMAKAART WERK EN INKOMEN

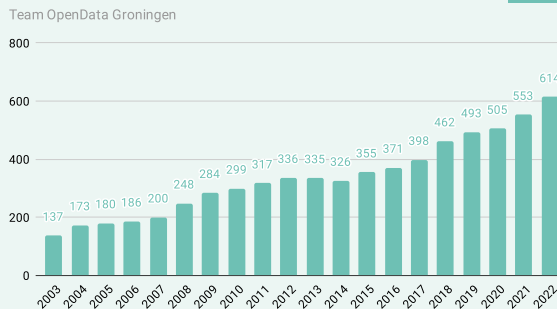
- Legenda**
- Werken in Vinkhuizen**
- Agrarische sector
 - Autobranche
 - Bouw
 - Cultuur
 - Detailhandel
 - Dienstverlening
 - Gezondheidszorg
 - Groothandel
 - Horeca
 - Milieu
 - Nutsbedrijven
 - Onderwijs / opleidingen
 - Overheid
 - Productie
 - Sport, recreatie en toerisme
 - Vervoer
 - Welzijn en Zorg
 - Bedrijventerrein

Bronvermelding datasets:
Gemeente Groningen

THEMACIJFERS WERK EN INKOMEN

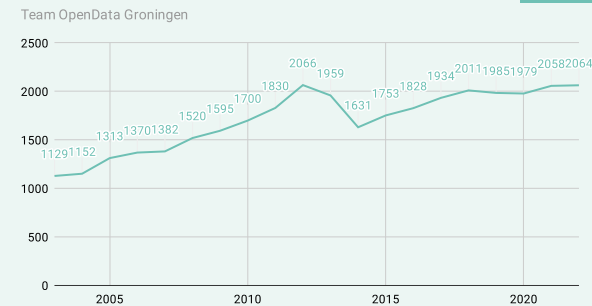
Bronvermelding datasets:
Gronometer (www.groningen.nl)
buurtmonitor.nl

Aantal vestigingen in Vinkhuizen

10

Banen in Vinkhuizen

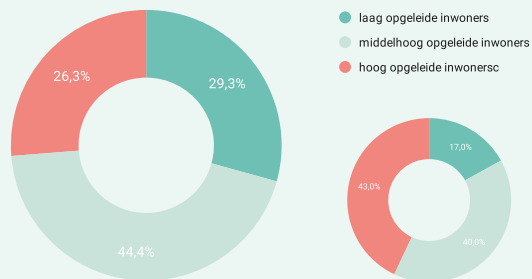

11

12

Opleidingsniveau

CBS 2020

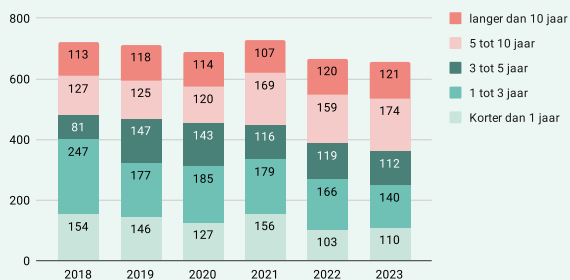
Vinkhuizen

Groningen

15

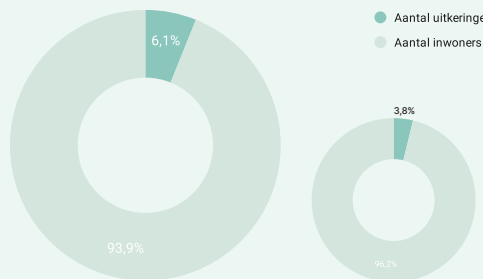
Looptijd Uitkeringen

Dashboard Cognos (2018-2023)

Aantal Uitkeringen

Dashboard Cognos (2023)

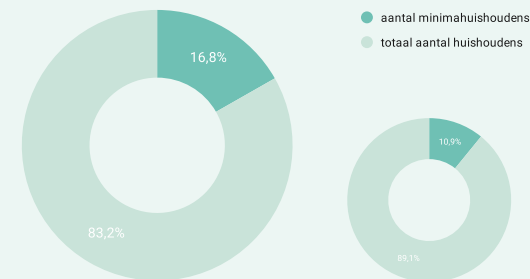
Vinkhuizen

Groningen

13

Minimahuishoudens

CBS 2020

Vinkhuizen

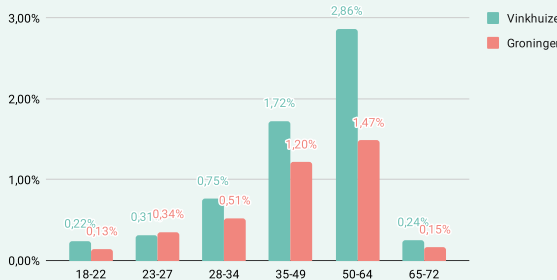
Groningen

14

16

Leeftijdsopbouw uitkeringsgerechtigden

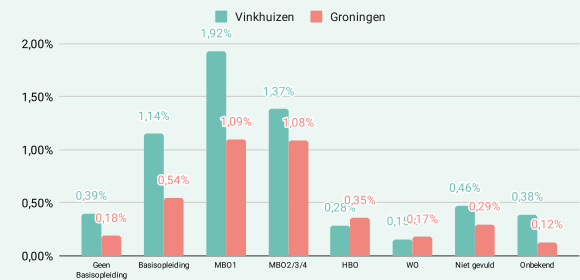
Dashboard Cognos (2023)

17

Opleidingsniveau uitkeringsgerechtigden

Dashboard Cognos (2023)

2.3 OPGROEIEN IN VINKHUIZEN

In Vinkhuizen wonen ruim 1.500 kinderen tot 14 jaar, zo'n 14% van de inwoners. Zij spelen, leren en groeien op in Vinkhuizen.

Speelplekken

Zoals we in hoofdstuk 1 bij de uitkomsten van de straatgesprekken al benoemden, is Vinkhuizen een wijk vol speeltuinen. Inwoners geven wel aan speelgelegenheden te missen voor oudere kinderen en jongeren. Op verschillende plekken in de wijk worden de speeltoestellen de komende jaren vernieuwd. Het plein met de fonteinen aan de Dolomietstraat en Boraxstraat (Boraxplein) wordt veel gebruikt door kinderen en ouders, zeker op hete dagen. De fonteinen zijn een groot succes, maar het plein is verder kaal, versteend en zonder gelegenheid om te zitten. Gebruikers van het plein zouden graag meer groen en bankjes zien.

We zien in Vinkhuizen vijf grotere speelplekken die een functie hebben voor de hele wijk en soms zelfs voor kinderen van buiten de wijk (zie themakaart opgroeien):

- Diamantpark
- Boraxplein (fonteinen t/m tennisveld)
- Kornalijnpark
- Kinderboerderij
- Buurt Speeltuinenvereniging (BSV)

Met name het Boraxplein en het Kornalijnpark hebben potentie voor verbetering van de inrichting en speelmogelijkheden. In de toekomst komt hier nog de pumptrackbaan in het zuiden van de wijk bij.

Activiteiten en verenigingen

Met name in de zuidelijke helft van de wijk zijn er veel georganiseerde activiteiten en verenigingen voor kinderen (themakaart opgroeien). Op woensdagmiddag gaat de Stadskerk bijvoorbeeld voetballen met kinderen in het Diamantpark. Sportvoorzieningen en culturele voorzieningen zorgen in de wijk voor een uitgebreid en betaalbaar aanbod voor de ontwikkeling van kinderen. Het noordelijk deel van de wijk heeft veel speeltuinen, maar een beperkt voorzieningenaanbod, waardoor het een monofunctioneel woongebied is.

Scholen

Er is in Vinkhuizen een groot aanbod van middelbare scholen en basisscholen, alle in de zuidelijke helft van de wijk. Met vier bijzondere scholen heeft Vinkhuizen een belangrijke functie voor kinderen uit de hele stad (themakaart opgroeien).

De brede school aan de Siersteenlaan is de centrale plek qua opgroeien. Qua voorzieningen is de plek heel uitgebreid met basisscholen, kinderopvang, bibliotheek, consultatiebureau en WIJ. De school geeft aan te maken te hebben met segregatie: hoger opgeleide ouders kiezen regelmatig liever voor een school in een andere wijk. De omgeving en buitenruimte zijn erg versteend, zowel op de schoolpleinen als in de directe omgeving. De school geeft aan dat er regelmatig zaken vernield worden en dat daarom is gekozen voor een 'hufterproof' inrichting.

Gebruik van Jeugdwet

In Vinkhuizen maakt 14% van de jongeren in de categorie 0-17 jaar gebruik van een voorziening onder de Jeugdwet, in Groningen gemiddeld is dat 13% (figuur 18). Dat is 2,5% van de bevolking, waar dat in Groningen gemiddeld 2,2% is (figuur 19). Er wordt in Vinkhuizen dus meer gebruik gemaakt van hulp onder de Jeugdwet dan in Groningen gemiddeld, maar het verschil is niet groot. Onder de Jeugdwet vallen veel verschillende vormen van jeugdhulp en -zorg, ambulante en intramuraal. Die kunnen we in deze Atlas vanwege privacyredenen niet verder uitsplitsen.

Van een klein binnenhofje tussen de huizen tot grote ruimtes in de wijk en het park, en de kinderboerderij; in de wijk zijn veel speelgelegenheden. Deze plekken zijn over het algemeen erg groen. Daar waar dit nog niet zo is, zijn de meningen vaak verdeeld. Soms is er veel weerstand tegen het vergroenen van pleinen, soms wordt het juist erg gewaardeerd.

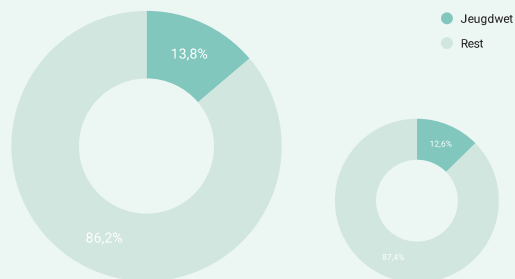

THEMACIJFERS OPGROEIEN

Bronvermelding datasets:
Gemeente Groningen

Percentage jongeren (0 t/m 17 jaar) in de Jeugdwet
Gemeente Groningen, 2022

18

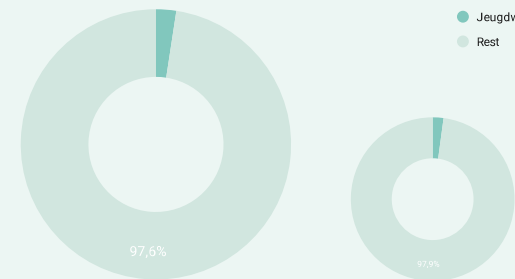

Vinkhuizen

Groningen

Percentage totale bevolking in de Jeugdwet
Gemeente Groningen, 2022

19

Vinkhuizen

Groningen

2.4 GEZOND LEVEN IN VINKHUIZEN

In het Wijkkompas (2023) scoort Vinkhuizen 'ongunstig' als het gaat om gezondheid. Vergrijzing wordt gezien als de belangrijkste oorzaak hiervan. De leefomgeving biedt kansen om te werken aan een gezonde wijk.

Bewegen en groen

Vinkhuizen is een groene wijk met veel gelegenheid tot bewegen. Bijna overal in de wijk zijn bushaltes goed te voet of per fiets bereikbaar (themakaart gezond leven). Door de dominantie van de auto in de wijk en het drukke verkeer op de Edelsteenlaan, Metaallaan, Siersteenlaan en Diamantlaan is het echter snel prettiger om zelf ook in de auto te stappen. Ook recreatief is er aanleiding tot bewegen. Van ommetjes door het Westpark, Roege Bos, de volkstuinten en de parken, fietsen rond de wijk tot voetballen in een van de voetbalkooien of bij een van de sportclubs. Inwoners geven echter aan dat wandel- en fietsroutes nog onvoldoende uitnodigen om ze echt te gebruiken. Toegankelijkheid voor mensen die minder goed ter been zijn blijft hierbij een aandachtspunt, zeker als het gaat om de toegang tot het Westpark. Ook is er behoefte aan een uitgebreider en diverser sportaanbod en aan een betere verbinding via fietsroutes met de rest van de stad. Er zijn op dit moment geen goede langzaamverkeersverbindingen naar de stad.

Zorgvoorzieningen

Vinkhuizen heeft een verzorgingstehuis, twee locaties voor gehandicaptenzorg, een locatie voor begeleid wonen voor jongeren, een tandartsen-

praktijk, kinderfysio en een gezondheidscentrum met huisarts (themakaart gezond leven). Met de aankomende vergrijzing kan het zijn dat de zorgbehoefte in de wijk verandert. Ook geven huisartsen en tandartsen aan dat er met de verdichting van de stad meer aandacht moet zijn voor het meegroeien van zorg- en welzijnsvoorzieningen: is het bijvoorbeeld voldoende om in een wijk als Vinkhuizen één gezondheidscentrum te hebben?

Gezonde leefomgeving (themakaarten blz. 27)

Vinkhuizen is een bijzonder groene wijk met ook nog eens veel water en ondervindt daarom voor een stadse omgeving relatief weinig hittestress. Ook heeft elke bewoner op een maximale afstand van 200 meter toegang tot koelte, met name in de vorm van het verkoelende effect en de schaduw van bomen. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met de bevolkingssamenstelling; vergrijzing zorgt ervoor dat er relatief veel mensen in Vinkhuizen wonen die kwetsbaar zijn voor hitte. De Friesestraatweg (ring west) zorgt voor de meeste overlast als het gaat om geluid, fijnstof en stikstof. Maar dankzij de groenblauwe buffer vormen deze elementen voor het grootste gedeelte van de wijk geen bedreiging voor de gezondheid. Scholen en andere voorzieningen in de directe nabijheid van de ring hebben wel te maken met geluidshinder en een stikstofgehalte boven de advieswaarde van de WHO.

Gezondheidsproblemen inwoners

Het Wijkkompas (2023) toont in Vinkhuizen relatief veel mensen met beperkingen aan zicht, gehoor

en vooral aan mobiliteit. Ook op het gebied van psychosociale gezondheid scoort Vinkhuizen onder het gemiddelde. Inwoners geven zelf ook aan dat ze hun gezondheid als minder goed ervaren, vergeleken met inwoners van andere wijken. Ze verwachten vaker dan gemiddeld dat de kwaliteit van hun leven er niet op vooruitgaat en ze scoren onder het gemiddelde op ervaren geluk. Inwoners van Vinkhuizen drinken minder vaak overmatig en scoren op roken iets slechter. Op het gebied van eigen kracht, weerbaarheid en regie bij bewoners scoort Vinkhuizen ook duidelijk onder het gemeentelijk gemiddelde. Er zijn relatief veel inwoners die beperkingen hebben in algemene dagelijkse levensverrichtingen of die mantelzorg of hulp ontvangen. Ook inwoners zelf geven aan de eigen kracht, weerbaarheid en regie als minder goed te ervaren. Dit is goed te zien in het aantal inwoners dat aangeeft weinig grip op het leven te ervaren.

Wmo-gebruik

In Vinkhuizen maakt een relatief groot deel van de inwoners gebruik van een Wmo-voorziening: 12% ten opzichte van 6% gemiddeld in Groningen. Het grootste deel hiervan maakt gebruik van hulpmiddelen (rolstoelen, woningaanpassingen en (collectief) vervoer), daarna van huishoudelijke hulp (figuur 30). De grootste groep Wmo-gebruikers is boven de 65 (figuur 31 t/m 34). In Vinkhuizen maakt 42% van de 65+ers gebruik van een Wmo-voorziening, in Groningen gemiddeld is dat 24%. Met name huishoudelijke hulp en hulpmiddelen worden in Vinkhuizen meer gebruikt (figuur 31,34).

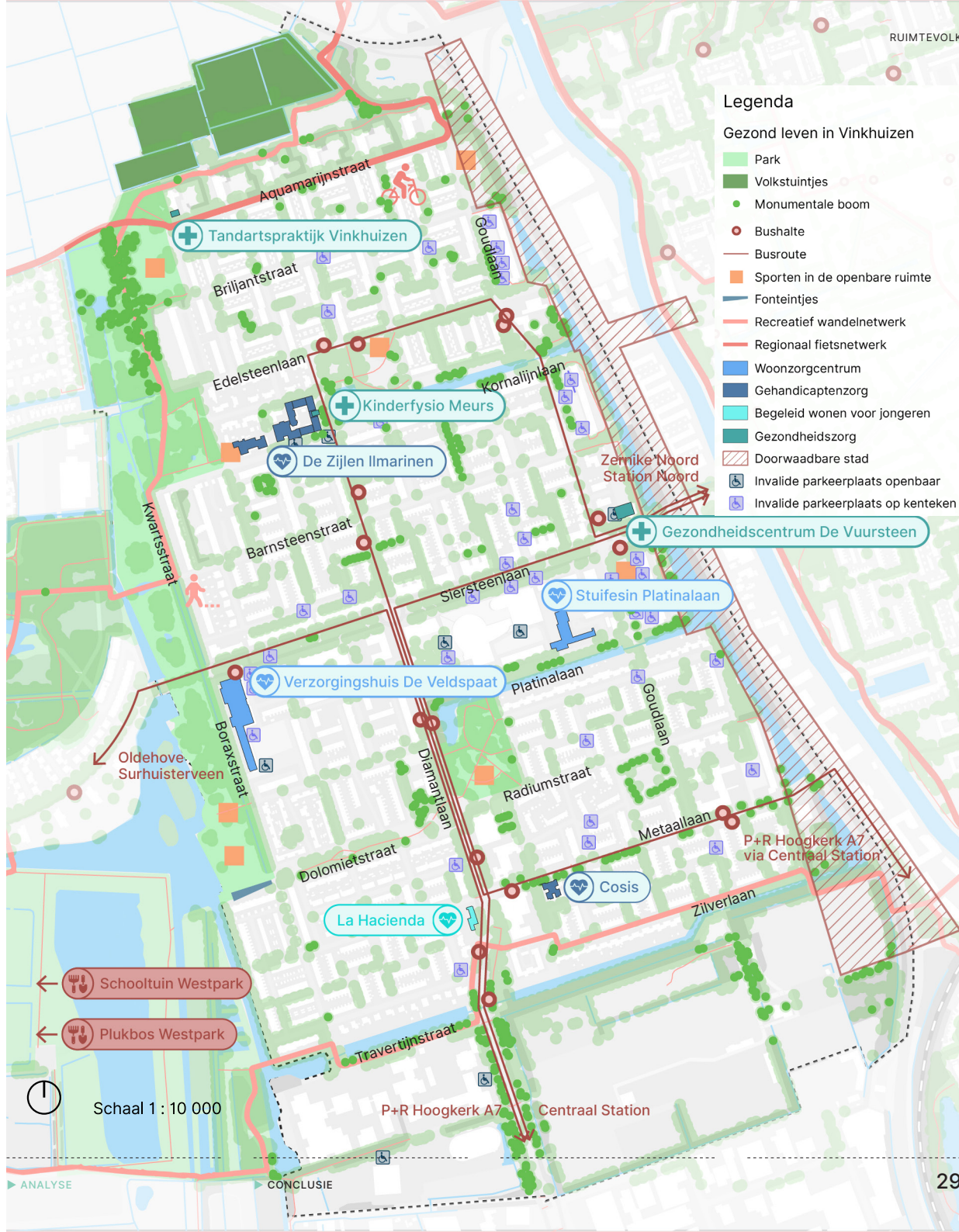
THEMAKAART GEZONDHEID

Bronvermelding datasets:

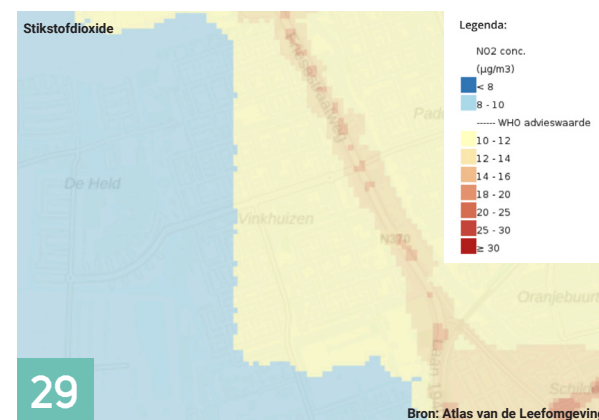
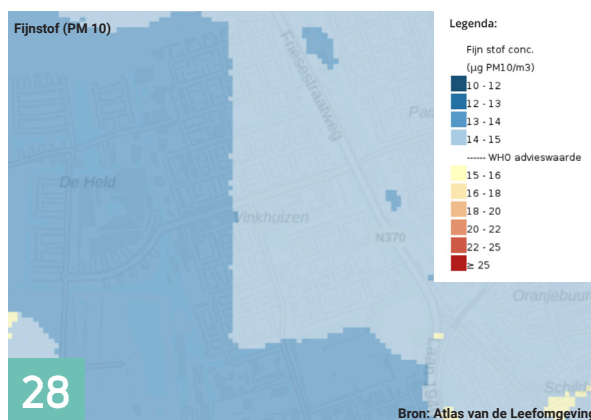
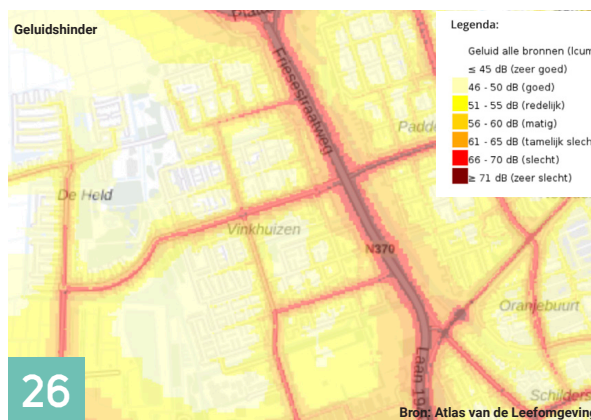
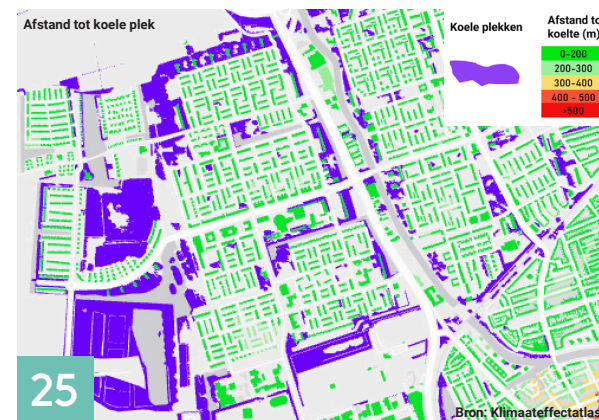
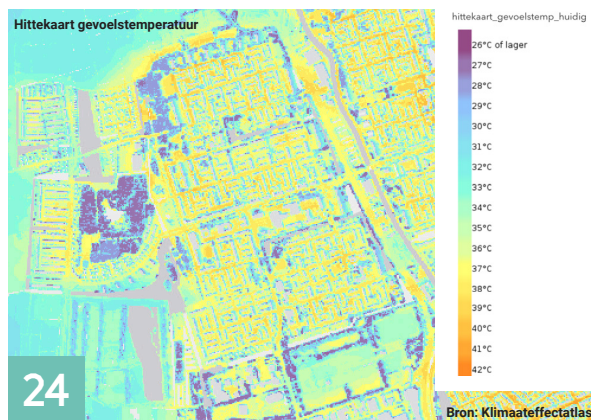
Monumentale bomen, bushaltes en parkeerplaatsen *Gemeente Groningen*

Wandel en fietsnetwerk & Functies *PDOK*

Ontsteden en vergroenen & doorwaadbare stad: *Projectenkaart Vinkhuizen*

KAARTEN VOOR DE GEZONDE LEEFOMGEVING

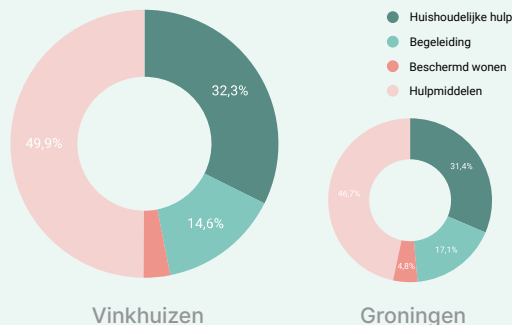
Bronvermelding datasets:
Klimateffectatlas en Atlas van de Leefomgeving

THEMACIJFERS GEZONDHEID

Bronvermelding datasets:
Gemeente Groningen
Gronometer (www.groningen.nl)
buurtmonitor.nl

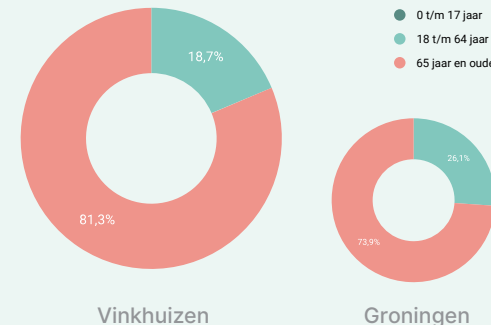
Verdeling WMO-indicaties
Gemeente Groningen, 2022

30

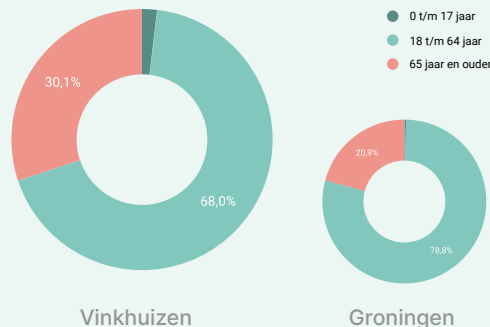
Leeftijdverdeling WMO - Huishoudelijke Hulp
Gemeente Groningen, 2022

31

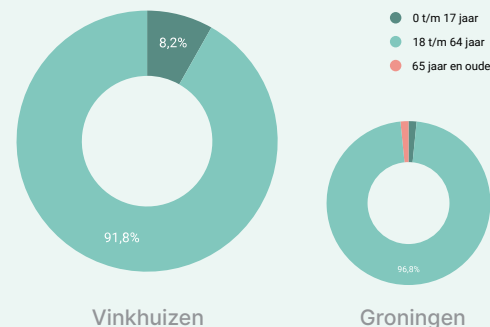
Leeftijdverdeling WMO - Begeleiding
Gemeente Groningen, 2022

32

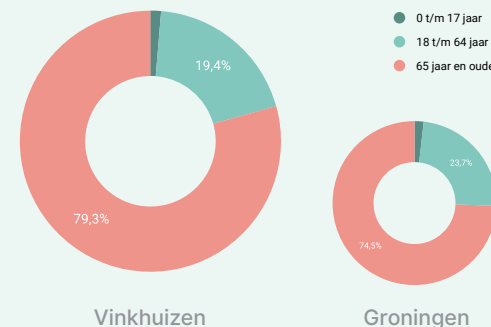
Leeftijdverdeling WMO - Beschermd Wonen
Gemeente Groningen, 2022

33

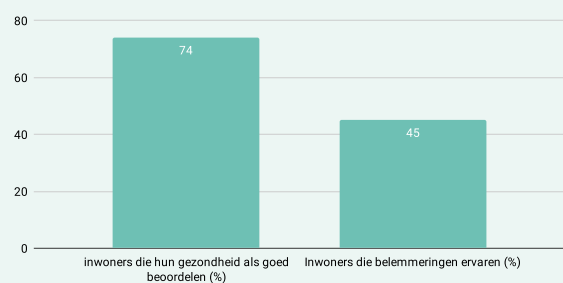
Leeftijdverdeling WMO - Hulpmiddelen
Gemeente Groningen, 2022

34

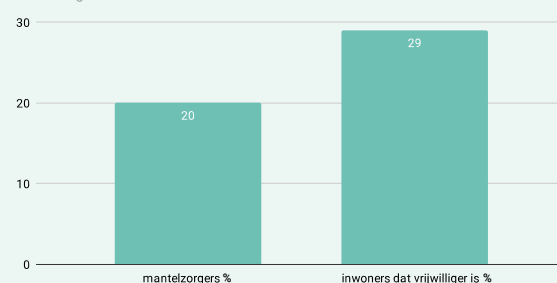
Gezondheidsbeleving
OIS Groningen 2022

35

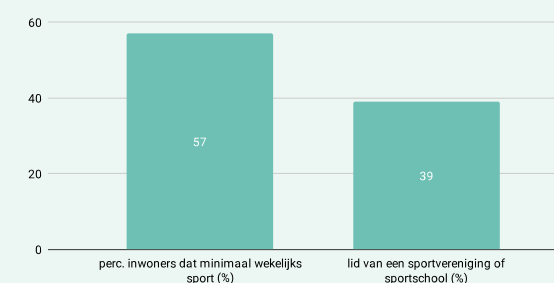
Leefbaarheid - mens
OIS Groningen 2022

36

Sport en bewegedrag
CBS 2022

37

2.5 DUURZAAM LEVEN IN VINKHUIZEN

Vinkhuizen is sinds de vorige wijkvernieuwing flink verduurzaamd. Tegelijkertijd liggen er nog specifieke opgaves op het gebied van energie, groen, wateroverlast en droogte.

Warmtenet

WarmteStad legt een warmtenet aan in Vinkhuizen. Hiermee krijgen de gebouweigenaren in Vinkhuizen de mogelijkheid om hun gebouw 'aardgasvrij' te maken. In een deel van de wijk is de infrastructuur al aangelegd, op de rest van het tracé gebeurt dit in de komende jaren (themakaart energie). De gemeente heeft de ambitie om alle woningeigenaren een aanbod te doen om aan te sluiten op het warmtenet en alle eigenaren in staat te stellen hun woning te isoleren zodat deze geschikt wordt voor aansluiting op het warmtenet. Een aandachtspunt is de communicatie: bij het aanleggen in de eerste straten voelden bewoners zich soms niet (tijdig) geïnformeerd over de timing en het verloop van de werkzaamheden. Ook in de volgende stappen zal goed over communicatie nagedacht moeten worden. Er zijn bij bewoners veel vragen over het warmtenet en er gaan veel verhalen rond dat het warmtenet duur is en de aanleg veel overlast geeft. In Vinkhuizen is tot nu toe te weinig aandacht geweest voor het (goede) verhaal van het Warmtenet en het meenemen van bewoners hierin. Ook is er te weinig oog voor de overlast die het eerst geeft en het wenkende perspectief dat moet ontstaan om eigenaren mee te krijgen in deze transitie. Zo moeten bewoners geïnformeerd worden over het slim verwarmen en luchten van hun woning, koken

op inductie en de kosten. De gemeente en WarmteStad werken, in samenwerking met de corporaties, aan een communicatieplan. Tegelijkertijd zoekt de gemeente naar koppelkansen: als een straat open gaat voor het warmtenet, kan dat moment dan direct gebruikt worden voor het vergroenen van de straat of contact met inwoners over de wijkverbetering? Een voorbeeld hiervan is de Platinalaan, waar concrete mogelijkheden liggen om de openbare ruimte te verbeteren.

Energielabels

Bijna een kwart van de woningen (23%) heeft een energielabel A of beter, tegenover 32% in heel Groningen (figuur 51 en themakaart energie). Zoals te verwachten hebben de nieuwere woningen, die na 2000 gebouwd zijn, betere energielabels dan de woningen uit de tijd van de aanleg van de wijk (jaren '60). Het valt op dat de corporatiewoningen vaker verduurzaamd zijn en daardoor een beter energielabel hebben. Koopwoningen en particuliere huurwoningen, met name ten noorden van de Edelsteenlaan, hebben vaker een slechter energielabel. Van 18% van de woningen is het energielabel onbekend. Dit zijn voornamelijk koopwoningen of particuliere huurwoningen. Het lijkt erop dat er de komende jaren financiële mogelijkheden komen om particuliere eigenaren te ondersteunen bij het verduurzamen van hun woning. Met name de kleine beleggers en particuliere verhuurders lijken echter weinig mogelijkheden en motivatie te hebben om de woning te verduurzamen, terwijl zij circa 17% van de woningvoorraad bezitten.

Verduurzaming door corporaties

Sinds de wijkvernieuwing die eind jaren '90 gestart is, is een groot deel van de corporatiewoningen verduurzaamd. Dit is terug te zien op de themakaart energie: het grootste deel van het corporatiebezit heeft een goed energielabel. Waar dit nog niet zo is, zoals in de Boraxstraat of Buurt Fier, bestaan plannen voor sloop-nieuwbouw of buurtaanpak.

THEMAKAART ENERGIE

Bronvermelding datasets:

Energielabels 2022 *Gemeente Groningen*

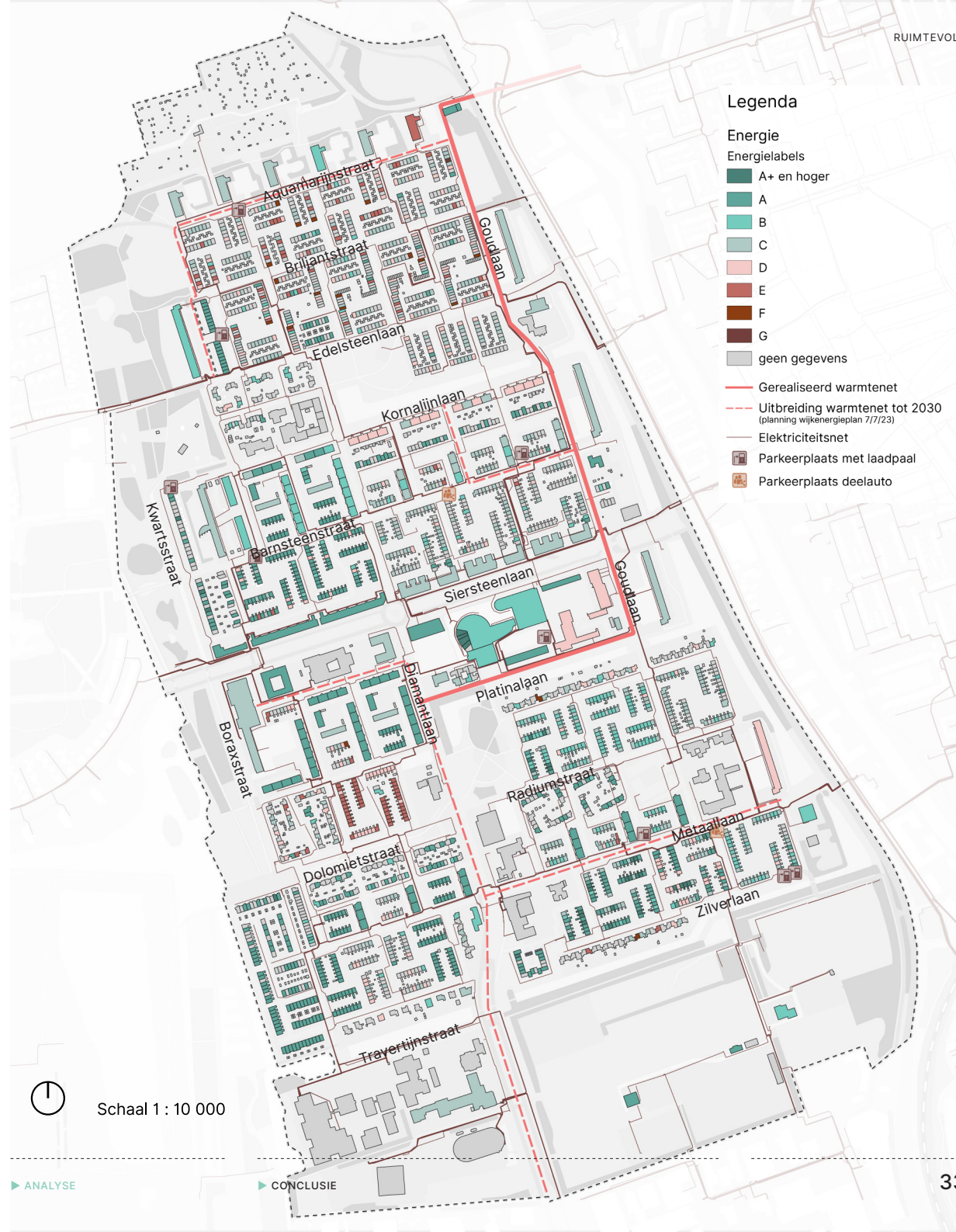
Pand met zonnepanelen *Gemeente Groningen*

Potentiele Nul op de Meter *PDOK*

Warmtenet *Gemeente Groningen*

Elektriciteitsnet *PDOK*

Parkeerplaatsen *Gemeente Groningen*

Klimaatadaptatie

In 2023 is door KAW een wijkadaptatieverkenning gemaakt voor Vinkhuizen. Het gaat in op de opgave en urgentie op gebied van klimaatadaptatie, de plannen en koppelkansen vanuit de Gemeente en betrokken woningcorporaties en de kansen voor de wijk als geheel. KAW concludeert dat er in Vinkhuizen een grote opgave ligt als het gaat om klimaatadaptatie. Dit geldt voor actuele en te verwachten wateroverlast in de komende decennia en ook wat betreft hittestress. In het rapport worden kansen geschetst voor de korte, middellange en lange termijn. Hierin kijkt KAW naar de samenhang tussen klimaatadaptatieve acties met de andere ruimtelijke opgaven. Deze kansen zullen in de toekomstige wijkontwikkeling/-vernieuwing van Vinkhuizen een plek moeten krijgen en verbonden moeten worden aan de sociale opgaven.

Verstening van tuinen

Vinkhuizen is een groene wijk, maar heeft ook veel versteende tuinen (themakaart klimaatadaptatie). In Buurt Fier (Vinkhuizen Noord-Oost) en Vinkhuizen Zuid-West is in de meeste straten sprake van meer dan 65% verstening in tuinen. In Buurt Fier wordt hier in de eerste buurtaanpak een aanpak voor ontwikkeld. De gemeente gaat hier in gesprek met de buurt vanuit de vraag of er ook bewoners zijn die geneigd zijn de tuin weer meer te vergroenen en wat ze hierbij nodig hebben. In Vinkhuizen Zuid-West gaat het vooral om koopwoningen die de laatste 15 jaar gebouwd zijn. Dit past bij de wens van bewoners om een nette tuin te hebben die te-

gelijk onderhoudsvriendelijk is. Omdat daarnaast er vaak dichtbij genoeg groen beschikbaar is ervaren bewoners niet te weinig groen.

Projecten urgente wateroverlast

Ondanks het vele groen in de wijk is de opvangcapaciteit van water op veel plekken een probleem, zodat bij een piekbui de riolen overbelast raken en de straten deels onder water komen te staan. Op zes locaties is sprake van urgente wateroverlast. De gemeente werkt hier aan projecten om dit op te lossen (zie themakaart klimaat).

Funderingsproblematiek bij droogte

Ten noorden van het winkelcentrum, tussen de Siersteenlaan en de Kornalijnlaan, is de bodem minder draagkrachtig (themakaart klimaatadaptatie). Er ontstaat hier een risico op funderingsproblemen bij droogte.

Ecologische verbindingen

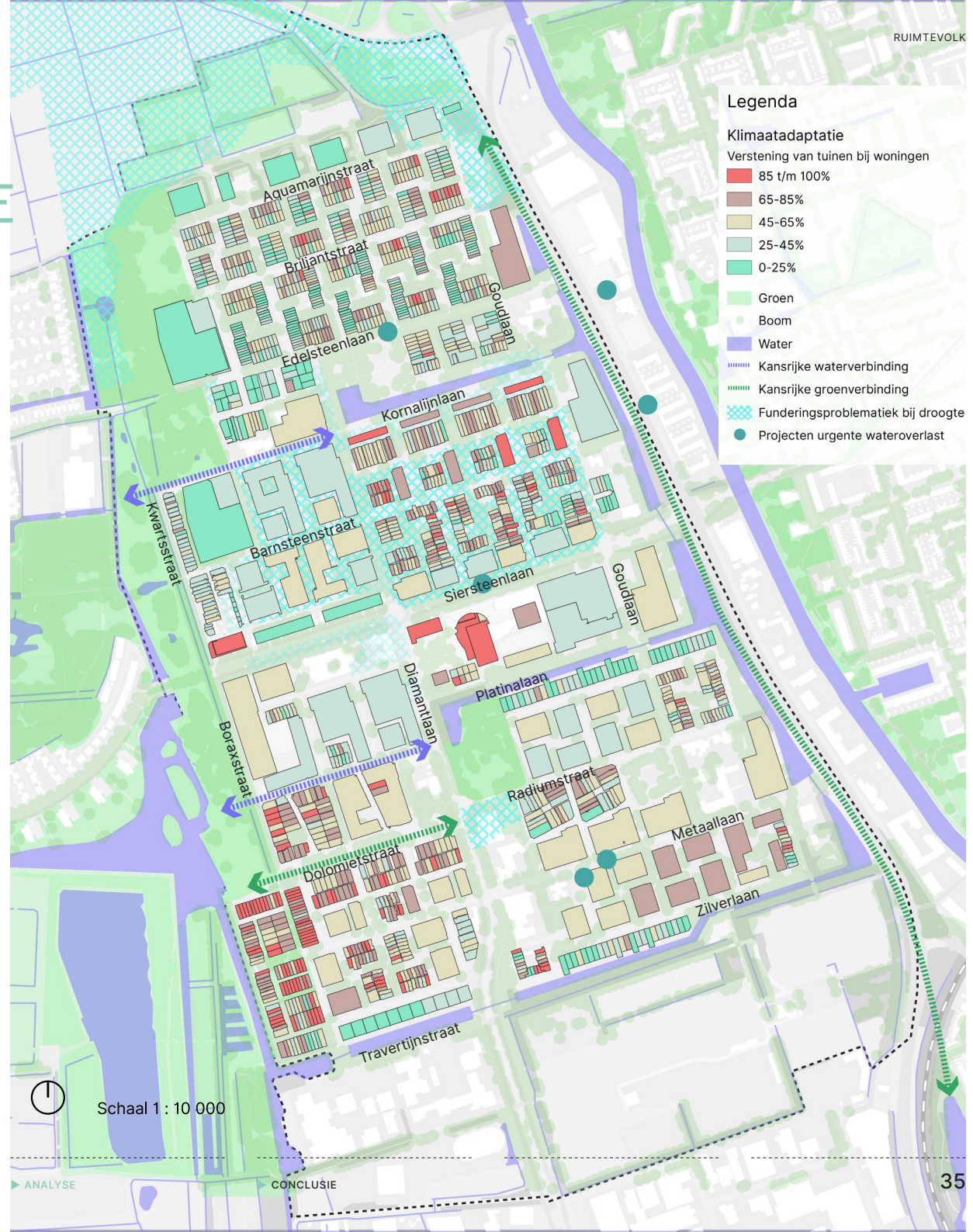
Het openbaar groen aan de westzijde van Vinkhuizen behoort tot het ecologische kerngebied binnen de stedelijke ecologische structuur (SES, 2014) van Groningen, net zoals het water in het Roege Bos en het Westpark. Dit heeft een beschermde status. Ook door en om Vinkhuizen zelf lopen watergangen en groene corridors. Deze hebben geen bijzondere ecologische functie maar zijn wel recreatieve aders die zorgen voor koelte en schaduw voor de buurtbewoners. Het groen-blauwe netwerk dat de wijk aan de zuidelijke en zuidoostelijke zijde omarmt, is in 2014 aangewezen als toekomstige uitbreiding van

de stedelijke ecologische structuur. Het gemeentelijke Groenplan uit 2020 heeft deze status geactualiseerd als versterking van het lokale ecologische netwerk.

THEMAKAART KLIMAATADAPTATIE

Bronvermelding datasets:

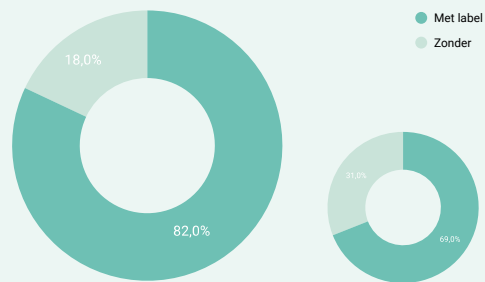
Verstening van tuinen bij woningen *Groningen Maps ArcGIS (2018)*
 Stedelijke ecologische structuur *Groningen Maps ArcGIS (2019)*
 Ontsteden en vergroen + projecten urgente wateroverlast *Projectenoverzicht Vinkhuizen, KAW Architecten (2023)*
 Funderingsproblematiek bij droogte *PDOK - indicatieve aandachtsgebieden funderingsproblematiek*

THEMACIJFERS DUURZAAMHEID

Woningen met een energielabel
Rijksoverheid 2021

50

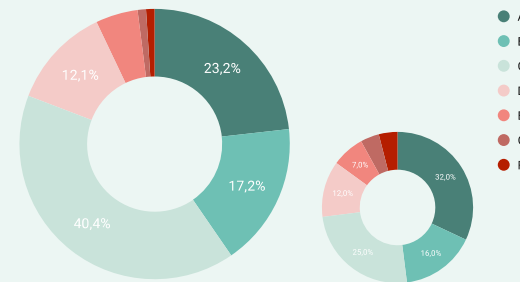

Vinkhuizen

Groningen

Energielabels in Vinkhuizen
Rijksoverheid 2021

51

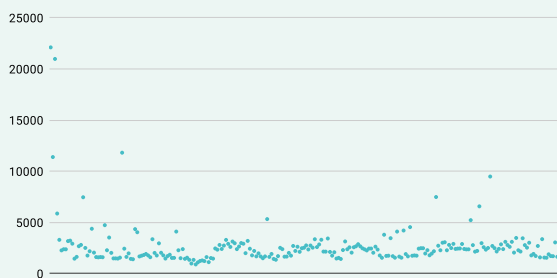
Vinkhuizen

Groningen

Standaardjaarafname Elektriciteit (in kWh)

52

Enexis (1 januari 2023)

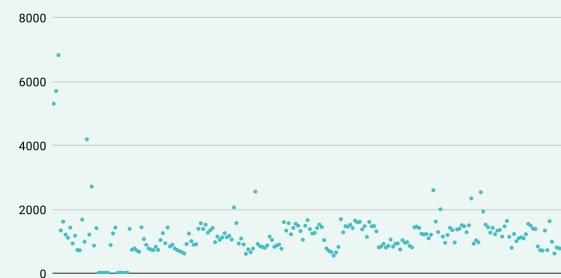

Gemiddelde SJA per adres: 2648,12 kWh

Standaardjaarafname Gas (in m3)

53

Enexis (1 januari 2023)

Gemiddelde SJA per adres: 1206,73 m3

Bronvermelding datasets:
Gronometer (www.groningen.buurtmonitor.nl)

2.6 SAMEN LEVEN IN VINKHUIZEN

Vinkhuizen is een wijk rijk aan voorzieningen en ontmoetingsplekken, met een aantal impactvolle sociale initiatieven. De sociale samenhang onder de bevolking blijft achter bij de rest van Groningen.

Voorzieningen

Het winkelcentrum fungeert als het hart van de wijk (themakaart samen leven). Met drie grote supermarkten in verschillende prijsklassen, een apotheek, tandarts, kapperszaak, drogisten, huishoudelijke winkels en een aantal speciaalzaken kunnen wijkbewoners en bezoekers van de wijk voor alle dagelijkse behoeftes terecht in het winkelcentrum terecht. In de praktijk komen mensen er niet alleen om boodschappen te doen, maar ook om mensen te kijken, een praatje te maken met burens en een ijsje te halen bij een ijs- of oliebolle kraam. Voor deze functie van ontmoeting en verblijf is het winkelcentrum nog niet optimaal ingericht. Naast het winkelcentrum heeft Vinkhuizen ook een aantal zorg- en onderwijsvoorzieningen (zie ook 'Opgroeien in Vinkhuizen'). Het grootste deel van de inwoners is dan ook tevreden over de voorzieningen in de wijk. 98% is tevreden over het winkelaanbod, 73% over het groen en 78% over de ov-voorzieningen (figuur 41). Tevredenheid over onderhoud van de woonomgeving, het groen, speelvoorzieningen en straatmeubilair, trottoirs, fietspaden en wegen ligt met 41% tot 66% lager (figuur 43).

Ontmoetingsplekken

Er zijn in Vinkhuizen verschillende soorten ontmoetingsplekken. Er zijn plekken zoals 't Vinkhuys, waar

allerlei activiteiten voor en door de buurt worden georganiseerd, plekken voor specifieke doelgroepen, zoals dagbesteding De Goudvink, en plekken waar sociale initiatieven kunnen werken zoals Magma en Backbone. In de zomer fungeren ook de groene ruimtes in en om de wijk als belangrijke ontmoetingsplek, net als het plein met de fonteinen aan de Dolomietstraat. De Kiosk in het Diamantpark trekt veel mensen op warme zomermiddagen, zeker als er tegelijkertijd ook nog sport- en spelactiviteiten worden georganiseerd. Naast de ontmoetingsplekken die 'officieel' als ontmoetingsplek te boek staan, ontmoeten mensen elkaar dagelijks op de schoolpleinen en bij speeltuinen. Er ontstaan 'spontane' ontmoetingsplekken in tuinen of grasvelden bij appartementencomplexen. Vinkhuizen Noord kent minder ontmoetingsplekken dan de zuidkant van de wijk. Het Kornalijnpark heeft veel potentie om meer als ontmoetings- en verblijfplek te gaan fungeren.

Sociale samenhang

Het Wijkkompas (2023) laat zien dat de kwaliteit van samen leven in Vinkhuizen in veel opzichten onder het gemeentelijk gemiddelde ligt. Inwoners voelen zich wat betreft maatschappelijke activiteit minder verantwoordelijk voor de eigen buurt. Ook de sociale samenhang laat in de ogen van Vinkhuizers te wensen over. Weinig inwoners geven aan hun buurt als prettig te ervaren, gehecht te zijn aan de buurt en saamhorigheid in de buurt te zien. Opvallend is wel dat het aandeel inwoners dat al lang in Vinkhuizen woont, relatief groot is. 59% van de inwoners vindt dat de omgang tussen buurtgenoten

goed is, 57% dat de omgang tussen studenten en overige buurtbewoners goed is (figuur 38). Dit is meer dan de helft, maar beduidend lager dan in de rest van Groningen (Wijkkompas 2023). 7% van de inwoners heeft zich het afgelopen jaar gediscrimineerd gevoeld. Hoewel 92% van de mensen aan geeft voldoende sociale contacten te hebben, heeft slechts 38% contact met de burens (figuur 39).

Sociale initiatieven

Hoewel mensen zich volgens het Wijkkompas (2023) in Vinkhuizen relatief weinig verantwoordelijk voor de eigen buurt voelen, ontstaan er ook belangrijke sociale initiatieven in de wijk. Denk aan de sociale initiatieven in Magma, Backbone050 en de Kiosk in het Diamantpark. Mensen op straat zijn positief over de mensen die als vrijwilliger dingen doen voor de wijk. Tegelijkertijd zien initiatiefnemers zelf en professionals dat het soms ook knelt: de actieve vrijwilligers zijn deels ook de personen die de wijk vertegenwoordigen in het Wijkoverleg Vinkhuizen. Dit zorgt soms voor dubbele petten en de vraag hoe representatief dit Wijkoverleg is. Ook kan het kwetsbaar zijn dat zo veel van de sociale infrastructuur van de wijk leunt op een handvol vrijwilligers; wat blijft er over als deze mensen stoppen of vertrekken? Veel initiatieven in Magma zijn ook bedacht door wijkbewoners. Daar zit de kracht van de initiatieven, maar soms vormt het ook een risico voor de samenwerking. Belangen en conflicten van buiten Magma worden meegenomen naar Magma. Er is behoefte aan coördinatie en basisregels voor gebruik van het pand.

THEMAKAART SAMEN LEVEN

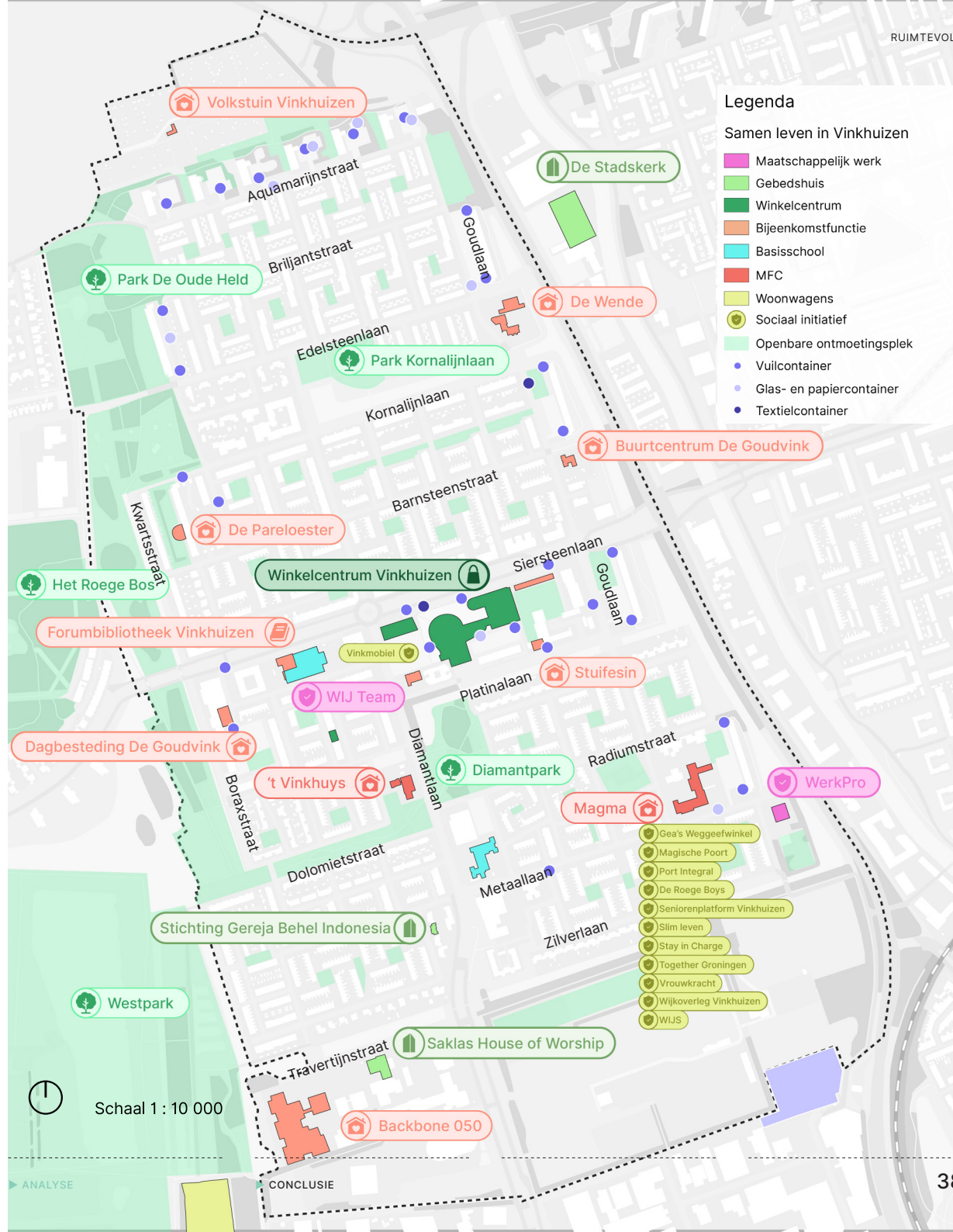
Het netwerk Samen Sterk Vinkhuizen vervult een rol in de ontmoeting en sociale samenhang in de wijk. Het is een programma dat met verschillende activiteiten, rond thema's zoals gezondheid en welzijn, de kracht van inwoners en professionals bij elkaar brengt. Inwoners gaan in Samen Sterk Vinkhuizen aan de slag met wat ze zelf bedenken, prettig vinden en nodig hebben voor de wijk.

Bronvermelding datasets:

Functies PDK, Google Maps

Openbare ontmoetingsplek Google Maps, Gemeente Groningen

Vuilcontainers Gemeente Groningen

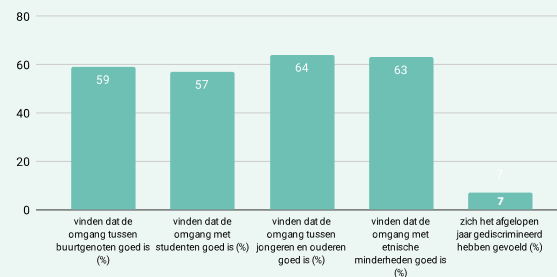

THEMACIJFERS

SAMEN LEVEN

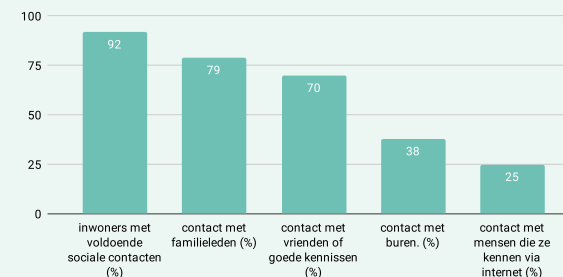
38 Samenleven - Percentage inwoners die...

OIS Groningen 2022

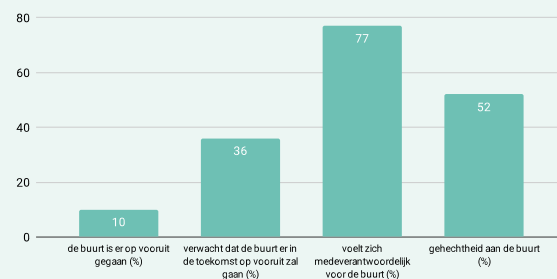
39 Sociale contacten

OIS Groningen 2022

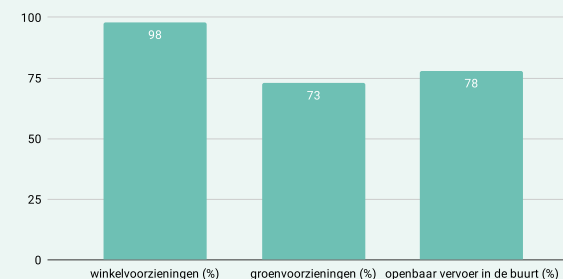
40 Leefbaarheid van de buurt

OIS Groningen 2022

41 Tevredenheid voorzieningen

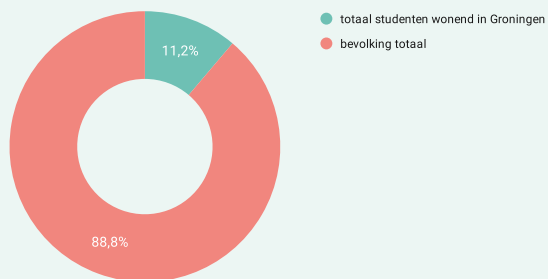
OIS Groningen 2022

Bronvermelding datasets:
Gronometer (www.groningen.buurtmonitor.nl)

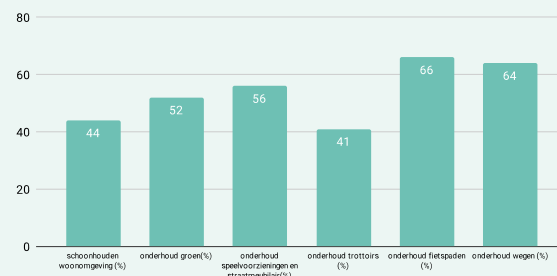
42 Aandeel studenten in Vinkhuizen

CBS 2023

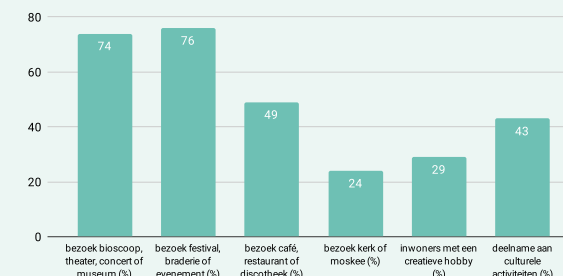
43 Tevredenheid over de wijk

OIS Groningen 2022

44 Cultuur

OIS Groningen 2022

2.7 VEILIG LEVEN IN VINKHUIZEN

De veiligheid in Vinkhuizen is in de afgelopen jaren objectief toegenomen, maar inwoners ervaren regelmatig onveilige situaties en plekken. Overlast is een probleem in de wijk.

Minder aangiften, niet altijd meer veiligheidsgevoel

Het aantal aangiften in Vinkhuizen is sinds 2014 afgenomen. Met name het aantal aangiften van diefstal is gedaald. Hoewel dit door veel inwoners ook herkend wordt, zijn er ook nuances te plaatsen. Zo geeft 25% van de inwoners van Vinkhuizen aan zich wel eens onveilig te voelen, waar dat in de gemeente Groningen gemiddeld 19% is en geeft 6% aan wel eens lastiggevalen te worden op straat, een verdubbeling ten opzichte van 2018 (tabellenboek Regio Deal Groningen 2022). Ook in de straatgesprekken kwam dit naar voren: er is wellicht minder criminaliteit, maar verhalen over geweldsdelicten en criminaliteit hebben grote impact op de ervaren veiligheid. Professionals geven daarnaast aan dat het dalende aantal aangiften in sommige gevallen ook een teken kan zijn van 'meldingsmoeheid' en dus niet per se betekent dat het aantal misdrijven en misdaden lager wordt. De wijkagent geeft aan dat het momenteel erg rustig is in Vinkhuizen. Er is wel jeugd woonachtig die overlast veroorzaakt, maar die overlast vindt vaak plaats buiten de wijk. Op en rondom de middelbare scholen is vaak iets aan de hand, maar dat zijn niet per se jongeren die in Vinkhuizen wonen, omdat deze scholen een regiofunctie vervullen.

Het valt op dat de meeste aangiften over fietsen-

diefstal - een bekend probleem in studentensteden - en vernieling gaan (figuur 47). In Vinkhuizen speelt, net als in een aantal andere stadswijken, vooral rond oud en nieuw veel vernieling. Vreugdevuren ontwaarden regelmatig in vuurstampels waarin het bezit van buurtgenoten in vlammen opgaat.

De leefomgeving kan ook een rol spelen in een gevoel van onveiligheid. Zo wordt de fietstunnel onder de Friesestraatweg over het algemeen gezien als onveilige plek, omdat het er donker is en afgelegen aandoet. Tegelijkertijd zijn er voor zover bekend geen meldingen van overlast of andere incidenten op die plek.

Overlast

Overlast is een onderwerp dat in bijna alle gesprekken met inwoners en professionals in Vinkhuizen naar voren komt. Er zijn veel soorten overlast, met name geluidsoverlast, overlast van verkeer en drugsoverlast. Gesprekken met inwoners en professionals leren ons dat overlast vaak heel lokaal is. Waar sommige straten 'hotspots' van overlastmeldingen zijn, is het in andere buurten juist heel rustig. Geluidsoverlast wordt vooral in verband gebracht met studentenwoningen en tussen burens.

Er komen bij het meldpunt overlast en zorg gemiddeld vijf overlastmeldingen per week binnen over Vinkhuizen, niet allemaal bruikbaar. Dit is vergeleken met andere wijken relatief weinig. Het meldpunt werkt aan meer bekendheid in de wijk; het vermoeden is dat een deel van de overlast niet gemeld

wordt vanwege onbekendheid met het meldpunt of vanwege wantrouwen in instanties. Het valt het meldpunt op dat mensen in Vinkhuizen elkaar vaak niet eerst zelf aanspreken bij overlast, maar snel naar de gemeente, het meldpunt of de politie kijken voor oplossingen. Meldingen gaan vaker over verminderd woongenot en relatief weinig over zorgen om de ander.

In de omgeving van de Brillantstraat en Robijnstraat (Vinkhuizen Noord) gaan de meeste meldingen over studentoverlast. Hier valt op dat er in de flats, bijvoorbeeld aan de Aquamarijnstraat, waar veel studenten wonen, weinig gemeld wordt. Met name van studenten in eengezinswoningen is overlast (geluid, gebrekkig onderhoud, rommel). Er zijn veel vermoedens van illegale verhuur; er lijken meer studenten te wonen dan volgens het Groningse beleid is toegestaan. In de omgeving van de Opaalstraat is daarentegen vooral veel sprake van meldingen over problematiek achter de voordeur (verwarde personen, verslaving, grensoverschrijdend gedrag van jongeren). Hier wordt door Patrimonium al veel inzet op gepleegd. Langs de Goudlaan en in de omgeving van de Barnsteenstraat melden mensen vaker burenruzies en geluidsoverlast waardoor het woongenot vermindert. In de omgeving van de Zilverlaan wordt regelmatig geluidsoverlast van de voetbalvelden gemeld.

Drugs

Een categorie overlast die sterk bijdraagt aan het onveiligheidsgevoel in de wijk is de drugsoverlast.

THEMAKAART

VEILIGHEID

Het dealen doet zich in de hele wijk voor. Een paar huizen zijn bij de professionals bekende hotspots met veel (ex-)gebruikers en overlast. Bij het meldpunt overlast en zorg komen af en toe meldingen over drugs binnen, maar vaak zijn die onvoldoende concreet om op te handelen (bijvoorbeeld het vermoeden dat een 's avonds laat stilstaande auto te maken heeft met drugsdealen).

Verkeersveiligheid

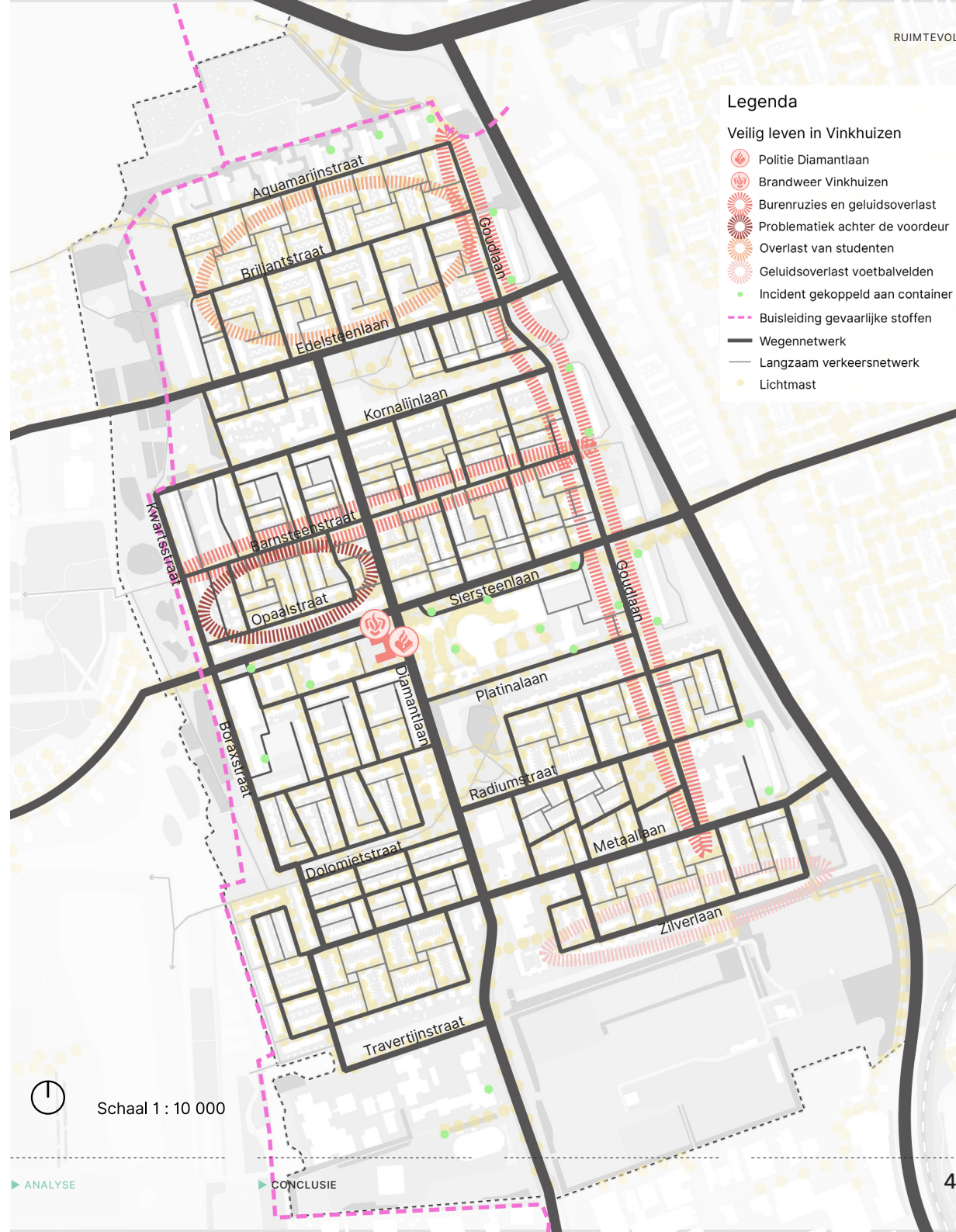
De meeste mensen in Vinkhuizen zijn tevreden over verkeer en vervoer: de bereikbaarheid van de buurt (81%), het openbaar vervoer in de buurt (78%) en de parkeermogelijkheden in de buurt (62%). De verkeersveiligheid scoort echter minder goed. Minder dan de helft van de mensen (47%) is tevreden over de verkeersveiligheid en 26% ervaart verkeersoverlast. Op de Diamantlaan en Siersteenlaan wordt regelmatig te hard gereden. Inwoners noemen dit vaak 'racebanen' en geven aan liever om te fietsen of lopen.

Bronvermelding datasets:

Meldingen <https://meldingen.groningen.nl/meldingenkaart>

Buisleiding gevaarlijke stoffen & Funderingsproblematiek bij droogte Atlas van de Leefomgeving

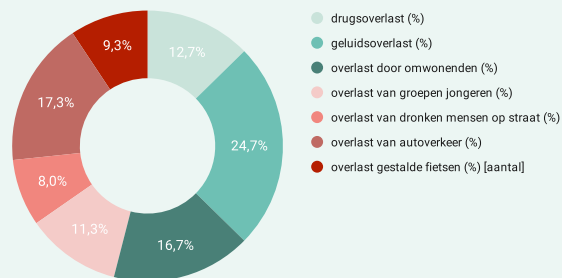
Lichtmasten Gemeente Groningen

THEMACIJFERS VEILIGHEID

Overlast

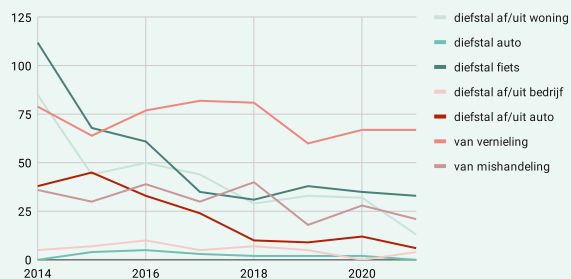
OIS Groningen 2022

45

Aantal aangiften in Vinkhuizen

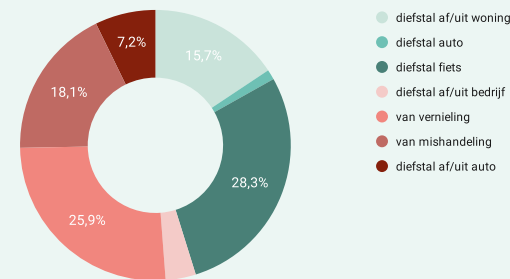
Team OpenData Groningen

46

Aangiften

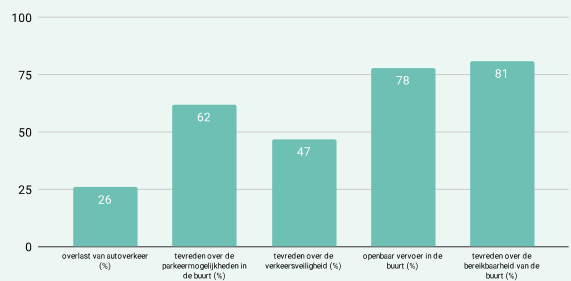
Regiopolitie 2022

47

Tevredenheid verkeer en vervoer

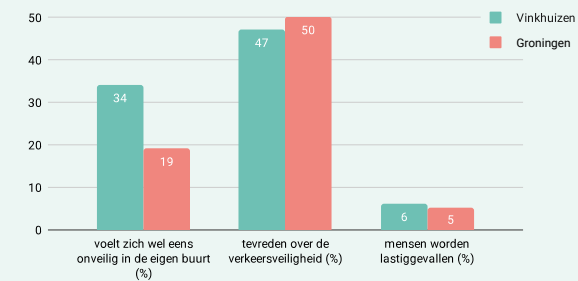
OIS Groningen 2022

48

Veiligheidsbeleving

OIS Groningen 2022

49

Bronvermelding datasets:
Gronometer (www.groningen.buurtmonitor.nl)

3. CONCLUSIES EN KANSEN

Bouwstenen voor het vervolg

3.1 BREED AAN DE SLAG MET DE OPGAVEN IN VINKHUIZEN

De analyse in deze Zachte Atlas laat zien dat er in Vinkhuizen flinke opgaven spelen als het gaat om de ruimte, de woningvoorraad en vooral de sociale samenhang en de persoonlijke situatie van de inwoners. Overkoepelend kunnen we concluderen dat de sociale problematiek in de wijk aanleiding is voor een brede en integrale aanpak van de wijk en de buurten. Hoewel er al hard aan de (fysieke) wijk wordt gewerkt, dreigt de wijk af te glijden als het gaat om sociale samenhang en leefbaarheid als hier niet blijvend aandacht voor is.

In dit hoofdstuk vatten we onze conclusies uit de vorige hoofdstukken samen (kaart blz. 46) en schetsen we kansen voor de toekomst (kaart 48). Samen kunnen deze de agenda vormen voor het vervolg van de wijkontwikkeling, wijkverbetering of wijkvernieuwing in Vinkhuizen.

Conclusies

Wonen en woonomgeving

- De particuliere woningvoorraad is in Vinkhuizen van slechtere kwaliteit dan de sociale huurvoorraad. Dit wordt veroorzaakt door een gebrek aan investeringscapaciteit bij een deel van de eigenaren en een fors aandeel particuliere verhuur (17%) waarvan de huurders en verhuurders weinig binding met de wijk hebben.
- In Vinkhuizen Noord wordt relatief veel overlast ervaren van geluid en verloedering van de woonomgeving. Inwoners noemen vooral de overlast van studenten. Regelmatig leidt dit tot escalaties.
- De tevredenheid over het onderhoud van de woonomgeving, het groen, de speelvoorzieningen, het straatmeubilair, trottoirs, fietspaden en wegen ligt onder het stedelijk gemiddelde.
- In Vinkhuizen wonen mensen van allerlei leeftijden. Vergeleken met de rest van Groningen

wonen er echter relatief veel ouderen.

- Stedenbouwkundig en qua wijkvernieuwing zijn de buurt van Patrimonium rondom de Barnsteenstraat en de omgeving Boraxstraat verstoken gebleven van de wijkvernieuwing in de jaren 2000. Deels liggen er plannen voor verbetering op korte termijn.

Werk en inkomen

- Er is een groep inwoners die langdurig werkloos zijn (langer dan vijf jaar) en nog niet actief zijn. De gemeente Groningen werkt aan het activeren van deze mensen. Dit lijkt vruchten af te werpen.
- Sociaal werk signaleert dat wanneer inwoners de sociale ladder beklimmen, door opleiding en/of betere baan, ze vaak naar een andere wijk verhuizen.
- Er wordt in Vinkhuizen veel gewerkt, maar naast het winkelcentrum en de zorg- en onderwijs-

voorzieningen zijn er weinig werkgevers. Er zijn veel zelfstandigen.

Opgroeien

- De basisscholen geven aan te merken dat hoogopgeleide ouders regelmatig kiezen voor een school in een andere buurt.
- De omgeving van de basisscholen is niet uitnodigend door de beperkte buitenruimte die van slechte kwaliteit en uitstraling is.
- Er zijn veel plekken om te spelen en ontmoeten in Vinkhuizen. Er is behoefte aan vernieuwing en diverser maken van de speeltuinen. Er is behoefte aan meer speelvoorzieningen (of transformatie van bestaande speeltuinen) voor ouderen jongeren (skatepark, fitness).

Gezond leven

- Relatief veel inwoners geven aan hun gezondheid als minder goed te ervaren. Ze verwachten vaker dan gemiddeld dat de kwaliteit van hun leven er niet op vooruit zal gaan en ze scoren onder het gemiddelde op ervaren geluk.
- Bewoners ervaren een neerwaartse trend in leefbaarheid, sociale kwaliteit en ervaren veiligheid. Professionals zien sociale problematiek toenemen.
- Op het gebied van eigen kracht, weerbaarheid en eigen regie over het leven scoort Vinkhuizen duidelijk onder het stedelijk gemiddelde
- De wijk Vinkhuizen ligt behoorlijk geïsoleerd met weinig en slechte verbindingen met de stad en de omliggende wijken. Dit zorgt ervoor dat mensen minder snel met de fiets of lopend de wijk uit gaan.
- Het ontbreekt in Vinkhuizen aan een veilig en uitnodigend wandel- en fietsnetwerk dat de buurten verbindt met de wijkvoorzieningen en

de wijk met de stad en omliggende wijken

- Er is veel overlast van verkeer waardoor bewoners aangeven soms niet te fietsen of wandelen, maar de auto te pakken.
- Het groen aan de westkant van de wijk wordt zeer gewaardeerd. Minder mobiele bewoners geven aan problemen te ervaren bij de toegankelijkheid van dit groen.

Duurzaam leven

- Hoewel de hittestress in Vinkhuizen op dit moment niet buitensporig hoog lijkt, wordt verwacht dat dit in de toekomst erger wordt. Zeker met de relatief grote en groeiende groep oudere bewoners is het verbeteren van de het leefklimaat en het nemen van klimaatadaptieve maatregelen erg belangrijk.
- In bijna de gehele wijk ontstaat wateroverlast bij verwachte toenemende buien met een aantal urgente wateroverlastlocaties.
- De aanleg van het warmtenet leidt bij de bewoners tot nu toe vooral voor overlast zonder dat bewoners goed weten wat het hen kan opleveren. Bewoners moeten hierin meer meegevoelen worden. Zij ervaren tot nu toe alleen de overlast en de verhalen die rondgaan.
- Een groot deel van de particuliere eigenaren (met name in Vinkhuizen Noord) hebben te weinig financiële middelen of motivatie om de woning voldoende geschikt te maken voor aansluiting op het warmtenet.

Samen leven

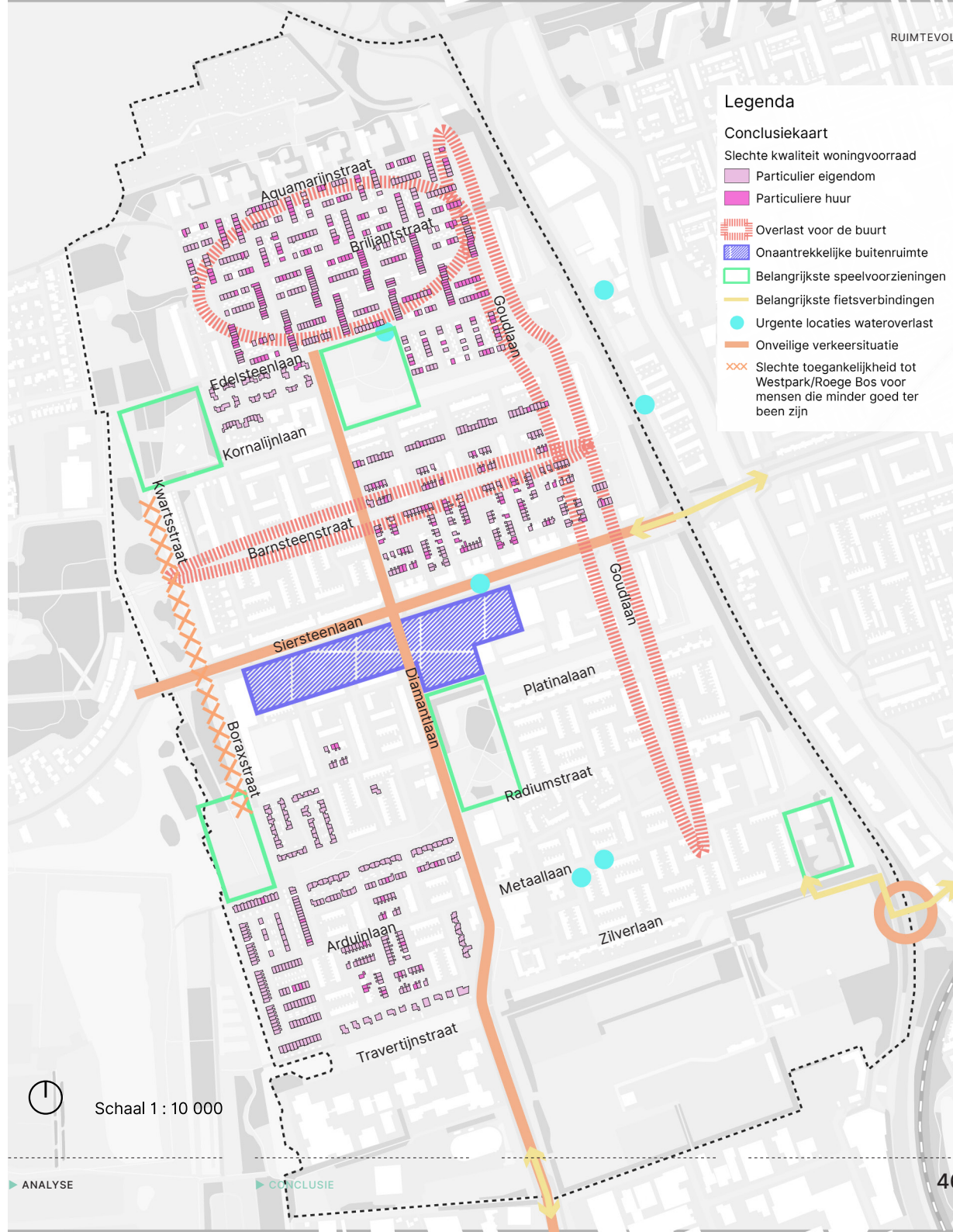
- Weinig inwoners geven aan hun buurt als prettig te ervaren, gehecht te zijn aan de buurt en saamhorigheid in de buurt te zien, terwijl Vinkhuizen een best hoog aandeel bewoners heeft dat al langer in Vinkhuizen woont.

- Relatief veel bewoners voelen zich weinig betrokken en verantwoordelijk voor hun wijk en voelen zich slecht geïnformeerd door de gemeente.
- Het winkelcentrum wordt door bewoners en bezoekers ook graag benut als plek om te verblijven en iets te eten, te drinken of voor ontmoeting. De inrichting van het winkelcentrum is hiervoor niet optimaal.
- Het ontbreekt in Vinkhuizen Noord aan een kwalitatief hoogwaardige plek voor ontmoeting en sporten/ spelen in de buitenruimte

Veiligheid

- Fors meer mensen voelen zich wel eens onveilig in de eigen buurt dan gemiddeld in Groningen. Het aantal mensen dat aangeeft wel eens lastiggevallen te worden op straat is de afgelopen vijf jaar verdubbeld.
- Het aantal geregistreerde misdrijven neemt af en dat zien mensen ook. Desondanks blijft het onveiligheidsgevoel hoog. Dit heeft te maken met overlast, signalen van drugs dealen en verhalen over geweld met wapens.
- Minder dan de helft van de mensen is tevreden over de verkeersveiligheid en een kwart ervaart verkeersoverlast.
- De fietstunnel onder de Friesestraatweg (de belangrijkste fietsroute naar de Stad) wordt als onveilig ervaren. Dit zorgt ervoor dat mensen de route mijden.

CONCLUSIEKAART

Kansen voor de toekomst

Op basis van onze conclusies zien we ook kansen voor de toekomst. Deels zijn dit snel te verzilveren kansen, deels zijn het 'blinde vlekken' die nu nog onvoldoende aandacht krijgen maar in een brede en integrale aanpak van de wijk aandacht moeten krijgen.

- Visie op de ontwikkeling van de wijk, samenhang tussen projecten: er wordt in Vinkhuizen een veelheid aan projecten uitgevoerd en er staan nog meer in de planning. Een overkoepelend raamwerk of beeld van de toekomst van de wijk ontbreekt. Tussen de stadsambities en de projecten in de wijk mist een vertaling naar de wijk. Hierdoor ontstaan er (mogelijk) blinde vlekken, zeker tussen de veelal fysieke projecten en grotendeels sociale opgaven. Deze Zachte Atlas kan een belangrijke bron zijn voor een dergelijk overkoepelend raamwerk, evenals de klimaatadaptatieverkenning uit 2023 en het Wijkkompas.
- Sociale opgave in de particuliere huur ten noorden van Edelsteenlaan (Vinkhuizen Noord). Er worden plannen gemaakt voor de verduurzaming van de goedkope koopwoningen en particuliere huurwoningen in deze buurt. Er speelt tegelijkertijd veel sociale problematiek. De overlast, burenruzies en het gebrek aan sociale samenhang vragen urgent om aandacht. De verduurzamingsoperatie kan een aanleiding zijn om ook hiermee aan de slag te gaan, maar moet dan wel verrijkt worden met een sociale aanpak.
- De ontwikkelingen in en om Vinkhuizen roepen de vraag op welke positie Vinkhuizen in de

toekomst heeft in de stad. Zowel als het gaat om wonen (welke woonbehoeftes voor welke doelgroepen moet Vinkhuizen in de toekomst vervullen) als wanneer het gaat om mobiliteit en (winkel)voorzieningen. Blijft Vinkhuizen een wijk met functies die vooral voor de wijk zelf bedoeld zijn of krijgen het winkelcentrum en de parken ook een functie voor de inwoners van de (toekomstige) wijken om Vinkhuizen heen? Een visie op de positie van Vinkhuizen in de stad zoals die er in 2040/2050 uitziet ontbreekt nog.

- Aansluiting wijk op andere wijken/centrum. Er liggen kansen in de aanpak van de ring, de bouw van Suikerzijde en de uitbreiding van De Held, maar er ontbreekt nu nog een visie op de overgangen en de randen van de wijk. Het gaat dan bijvoorbeeld om het verbinden van het groen van de westrand (Roegge Bos en Westpark) met in het noorden de Reitdiepzone en in het zuiden de Suikerzijde.
- Groenblauwe zone in de wijk versterken. Er is in de wijk veel groen en water. Door dat te versterken en te verbinden kan er een groenblauwe zone ontstaan van de Dolomietstraat, het Diamantpark naar de de Platinalaan en de ring west. Hierbinnen kan het winkelcentrum qua groen en verblijfskwaliteit verbeterd worden en beter aansluiten op het Diamantpark en de brede school.
- Mobiliteit. In de analyse en gesprekken met bewoners en professionals komen mobiliteit en verkeersveiligheid vaak ter sprake. Vanwege de brede wegen zonder obstakels, met name de Diamantlaan en Siersteenlaan, is Vinkhuizen een zeer aantrekkelijke wijk voor automobilisten. Er

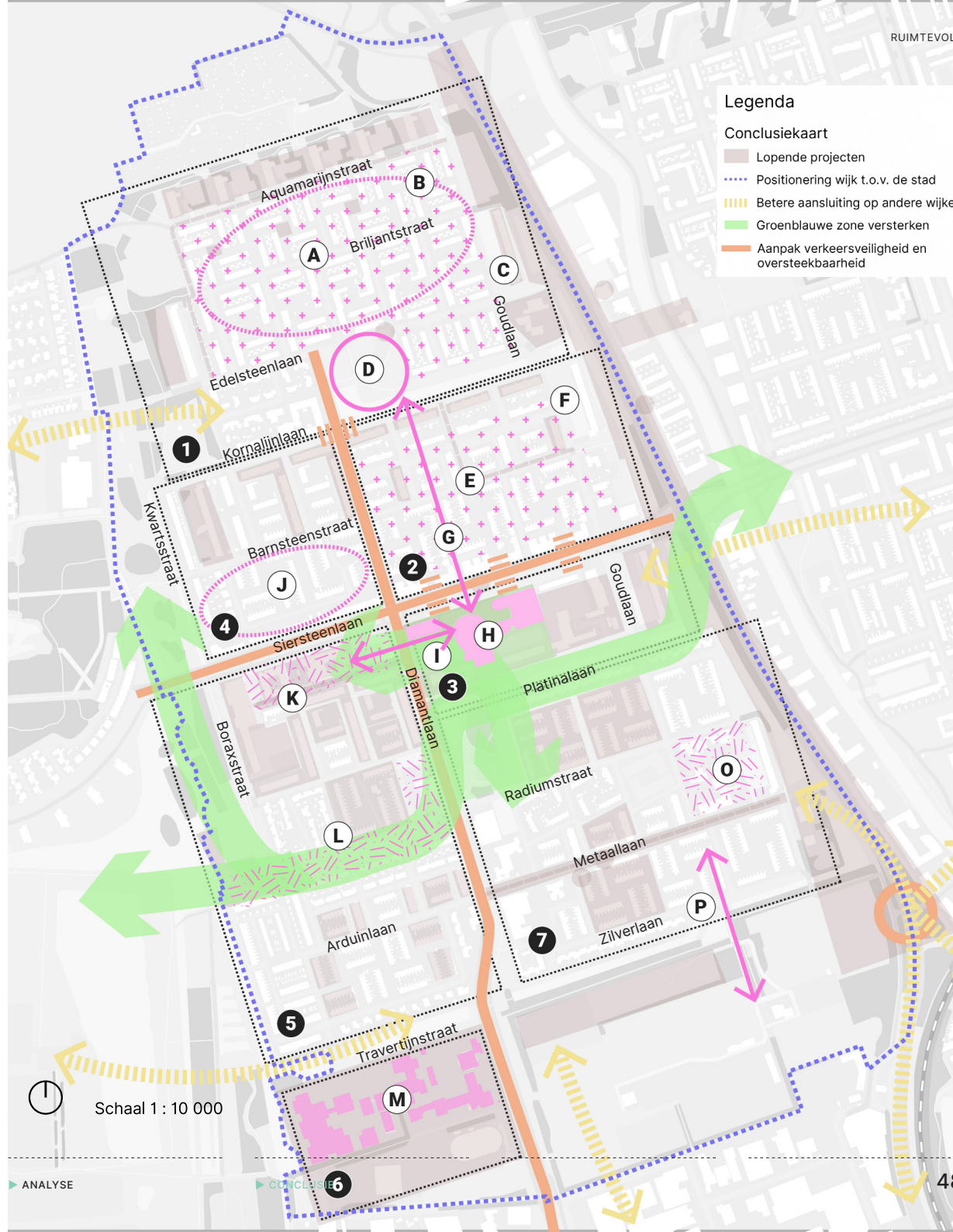
wordt vaak te hard gereden en de grote wegen hebben een negatief effect op de luchtkwaliteit in de wijk. In de Groningse mobiliteitsvisie 'Goed op weg' spreekt de gemeente de ambitie uit om afscheid te nemen van de auto en fietsen en lopen centraal te zetten. Een vertaling van deze stadsbrede visie naar de wijk Vinkhuizen is nodig. Specifieke aandachtspunten voor mobiliteit zijn:

- Aantrekkelijk voor de fiets en voetganger maken van Diamantlaan en Siersteenlaan;
- Buurt Fier dwars door de Siersteenlaan beter verbinden met het winkelcentrum;
- Ter hoogte van de Kornalijnlaan de Diamantlaan doorbreken.
- Vinkhuizen is een wijk waar een groot aandeel bewoners woont met lage inkomens en relatief veel sociale ondersteuningsvragen. In Vinkhuizen lijkt er een basisstructuur aanwezig te zijn die ervoor zorgt dat de wijk goed functioneert. Bewoners geven dit ook aan. Als bewoners stapjes maken, verlaten ze vaak de wijk. Het zou nog goed zijn beter te achterhalen wat ervoor nodig zou zijn om deze bewoners te behouden. Daarnaast is het belangrijk de huidige sociale ondersteuningsstructuur vooral te behouden en waar mogelijk verder te versterken. Deze lijkt erg goed te werken.
- Differentiatie van de woningvoorraad. Vinkhuizen kent veel woningen in dezelfde (goedkope) segmenten en van dezelfde typologieën. De buurten die in de vorige wijkvernieuwing niet zijn meegenomen bieden kansen voor differentiatie van het woningaanbod.

KANSENKAART

Kansen per buurt

- 1** Vinkhuizen Noord
 - A** Verduurzamen en verbeteren particuliere huur en kansen voor sociale aanpak Vinkhuizen Noord + +
 - B** Studentenoverlast: aandacht voor conflicten/escalaties
 - C** Aanwezigheid en zichtbaarheid gemeente, politie en andere instanties: snel handelen en reageren —
 - D** Kornalijnpark als centrale plek voor ontmoeting, groen en bewegen —
- 2** Vinkhuizen Noord-Oost (Fier)
 - E** Verduurzaming gespikkeld bezit + + +
 - F** Buurtaanpak vanaf 2023-2024 + + +
 - G** Verbinding met Kornalijnpark en het winkelcentrum ↔
- 3** Winkelcentrum en omgeving
 - H** Versterken functie als bruisend hart van de wijk: investeren in groen en verblijfskwaliteit —
 - I** Verbinding met brede school ↔
- 4** Vinkhuizen Noord-West
 - J** Aandacht voor problematiek achter de voordeur omgeving Opaalstraat
- 5** Vinkhuizen Zuid-West
 - K** Verbeteren kwaliteit buitenruimte bij brede school en Veldspaatstraat / / / / /
 - L** Aanbod creëren vergroening / / / / /
- 6** Travertijn
 - M** Herontwikkeling: kans voor betere verbinding met wijk? / / / / /
- 7** Vinkhuizen Zuid-Oost
 - O** Verbeteren omgeving Magma / / / / /
 - P** Verbinden met mogelijke locatieontwikkeling sportvelden ↔

COLOFON

Dit document is opgesteld door RUIMTEVOLK in opdracht van de gemeente Groningen. Het copyright van de beelden, kaarten en foto's berust bij RUIMTEVOLK tenzij anders aangegeven. Hoewel aan de inhoud en samenstelling van dit rapport de grootst mogelijke zorg is besteed, is het mogelijk dat informatie onjuist of onvolledig is. RUIMTEVOLK aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor de volledigheid en juistheid van de gegeven informatie.

Teksten, kaartmateriaal en afbeeldingen:

Annemiek Wiggers

Gerben Hartgerink

Anna Herngreen

september 2023

